

AVSKAFFANDET AV REVISIONSPLIKTEN — NOTERADE BOLAGS AGERANDE

Kandidatuppsats i Företagsekonomi

Johan Aronsson
Joakim Erlandsson

VT 2009:KF55

HÖGSKOLAN I BORÅS
INSTITUTIONEN FÖR DATA- OCH AFFÄRSVETENSKAP

Svensk titel: Avskaffandet av revisionsplikten – noterade bolags agerande

Engelsk titel: Abolishment of statutory audit - listed companies behavior

Utgivningsår: 2009

Författare: Johan Aronsson & Joakim Erlandsson

Handledare: Urban Österlund

Abstract

EU would like to shrink the administrative cost for European companies with 25 percent, the goal is to make the European companies more competitive in a global economy. One step is to remove the statutory audit for some companies. The government of Sweden is investigating how to remove the statutory audit in Sweden. They suggest that limited companies that aren't bigger than the following numbers should be excluded from statutory audit.

- Total asset of 41,5 millions SEK
- Net sales of 83 millions SEK
- More than 50 employees
(SOU: 2008:32)

Everything points to that statutory audit will be removed for these companies. It would lead to that only four percent of limited companies in Sweden will be forced to use an auditor.

The purpose of this essay is to look at how listed companies on MTFs will react if statutory audit will be removed.

In this essay we have used both secondary data and primary data. The secondary data has been in form of earlier research in the subject which we have built our theoretical framework on. The primary data we have used is in form of information from listed companies on MTFs, which we have achieved by a survey. The result from the survey is presented in the empirical chapter. Lastly we analyze the empirical data and compare it with our theoretical framework.

Our essay shows that a majority of the companies, 20 of 28, say that they will continue with auditing even if they do not have any legal requirements to do so. The result is in line with earlier research, therefore we believe that the reliability is high. Our essay shows that there is a connection between company size and to continue auditing, even if the companies isn't required be audited. Of the smallest companies that has participated in our survey, 7 of 16 who are unsure of keeping their auditor if statutory audit will be removed. The essay is written in Swedish.

Keywords: statutory audit, small limited companies, SOU 2008:32, MTF

Förord

Vi vill i första hand tacka de som tagit sig tid att besvara vår enkät. Utan ert bidrag hade det inte varit möjligt att genomföra studien.

Vill även tacka Torbjörn Ljungquist som gett oss en grundläggande förståelse för vad det innebär att forska. I kursen, Forskningsmetodologi i företagsekonomi, 7,5hp, fick vi de verktyg som behövdes för att göra denna studie möjlig.

Slutligen vill vi tacka Urban Österlund som varit till stor hjälp och guidat oss genom hela processen. Hans erfarenhet och engagemang har varit ovärderlig hjälp för oss.

Joakim Erlandsson

Johan Aronsson

Sammanfattning

EU vill minska den administrativa bördan med 25 procent för företag inom EU, detta för att de skall bli mer konkurrenskraftiga i den allt mer globaliserade ekonomin. Ett led i detta arbete är att ta bort revisionsplikten för vissa aktiebolag. Svenska statens offentliga utredningar har tagit fram ett förslag om ett avskaffande av revisionsplikten för aktiebolag. Om de inte överskrider någon utav nedanstående punkter, behöver inte företaget revideras utav en revisor.

- Balansomslutning på 41,5 miljoner kronor
- Nettoomsättning på 83 miljoner kronor
- Fler anställda än 50
(SOU 2008:32)

Det mesta tyder på att förslaget kommer att gå igenom vilket i så fall skulle innebära att endast cirka fyra procent av aktiebolagen skulle vara tvungna att anlita en revisor.

Syftet med studien är att studera hur företag noterade på oreglerade handelsplatser kommer att agera om förslaget att avskaffa revisionsplikten blir verklighet.

För att kunna göra vår studie har vi använt oss av sekundärdata såväl som primärdata. Sekundärdatan har varit i form av tidigare forskning inom området och bildar vår teoretiska referensram. Primärdatan har vi skapat genom en kvantitativ studie, respondenterna är bolag noterade på oreglerade marknadsplatser, datan redovisas i empiri kapitlet. Teori och empiri knyts samman i analysen.

Vår studie visar att en majoritet av bolagen, 20 av 28, anger att de kommer att fortsätta med revision även efter ett avskaffande av revisionsplikten. Resultatet överensstämmer väl med tidigare forskning, och vi anser därför att reliabiliteten är hög. Undersökningen pekar även på ett tydligt samband mellan företagens storlek och viljan att behålla sin revisor. Av de minsta bolagen i studien är 7 av 16 osäkra på om de kommer fortsätta att anlita en revisor.

Nyckelord: revisionsplikt, små aktiebolag, SOU 2008:32, MTF

Definitioner

Mikroföretag - företag som inte överstiger något av följande gränsvärden

- 2 miljoner euro i nettoomsättning
- 2 miljoner euro i balansomslutning
- 10 anställda

MTF - Icke reglerade marknaderna går under samlingsnamnet Multilateral Trading Facility. I Sverige finns tre oreglerade marknadsplatser vilka är Aktietorget, NGM Nordic MTF och First North

Små aktiebolag - Bolag som inte överstiger något av följande gränsvärden:

- 83 miljoner kronor i nettoomsättning
- 41,5 miljoner kronor i balansomslutning
- 50 anställda

SOU 2008:32 – Utredningen “Avskaffandet av revisionsplikten för små företag”.

The Big Four - Öhrlings Price Waterhouse Coopers, KPMG, Ernst & Young och Deloitte

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	1
1.1	Problembakgrund.....	1
1.2	Problemdiskussion.....	2
1.3	Problemformulering.....	4
1.4	Syfte.....	4
1.5	Avgränsning.....	4
2	Metod.....	5
2.1	Vetenskapligt förhållningssätt.....	5
2.2	Vetenskapligt angreppssätt.....	5
2.2.1	Kvantitativ Metod.....	5
2.2.2	Abduktion.....	6
2.3	Typer av data.....	6
2.3.1	Primärdata.....	6
2.3.2	Sekundärdata.....	7
2.4	Giltighetsanspråk.....	7
2.4.1	Reliabilitet.....	7
2.4.2	Validitet.....	8
2.5	Datainsamlingsmetod.....	8
2.5.1	Litteraturstudie.....	8
2.5.2	Enkät.....	8
2.5.3	Förstudie.....	9
2.5.4	Urval.....	9
2.5.5	Bortfall.....	10
2.6	Enkätfrågor.....	10
3	Teoretisk referensram.....	11
3.1	Vad är revision?.....	11
3.1.1	Varför behövs revision?.....	11
3.1.2	Två olika typer av revision.....	11
3.1.3	Revision av årsredovisningen och bokföringen.....	11
3.1.4	Förvaltningsrevisionen.....	12
3.2	Tidigare forskning.....	13
3.4	SOU 2008:32.....	15
3.5	Remissvar.....	16
3.5.1	Aktiespararna.....	16
3.5.2	Brottsförebyggande rådet.....	17
3.6	The Big Four.....	17
3.7	Multilateral Trading Facility.....	17
3.7.1	Aktietorget.....	18
3.7.2	NGM Nordic MTF.....	18
3.7.3	First North.....	18
3.8	Intressentmodellen.....	18
4	Empiri.....	21
4.1	Respondenterna.....	21
4.1.1	Storlek.....	21
4.1.2	Bransch.....	23
4.1.3	Aktielista.....	24
4.1.4	Revisionsbyrå.....	24
4.2	Besvarande persons befattning.....	25

4.3	Fortsätta med revision	26
4.4	Åsiktsfrågor.....	26
4.4.1	Rörande företaget	26
4.4.2	Aktieägarna.....	28
4.4.3	Allmänna	29
4.4.4	Rådgivning	30
4.4.5	Kostnad.....	32
5	Analys.....	33
5.1	Behålla revision	33
5.2	Revision och revisionskostnad.....	33
5.3	Revision och rådgivning	35
5.4	Revision och The Big Four	38
5.5	Åsiktsfrågor.....	39
6	Slutsats	40
6.1	Vidare forskning	41
7	Källor.....	42
	Bilaga 1 - Enkät.....	44
	Bilaga 2 - E-mail	49

Figur 1, Intressentmodellen (FAR, 2006)	19
Figur 2, Ungefär vilken var Ert företag nettoomsättning det föregående året?	21
Figur 3, Ungefär vilken var Ert företags balansomslutning det föregående räkenskapsåret?.....	22
Figur 4, Hur många anställda hade Ert företag I snitt det senaste räkenskapsåret?	22
Figur 5, Vilken bransch verkar Ert företag inom?	23
Figur 6, Vilken aktielista är Ert företag noterat på?.....	24
Figur 7, Vilken revisionsbyrå anlitar Ert företag för revision?.....	24
Figur 8, Vilken är Er primära befattning på företaget?.....	25
Figur 9, Kommer Ni fortsätta med revision även om ni enligt lagen eller annan reglering inte skulle behöva?.....	26
Figur 10, Revisorns granskning utav styrelse och VD:ns förvaltning är en viktig del av revisionen för oss.	26
Figur 11, Revision av årsredovisningen och bokföringen är en viktig del av revision för oss.	27
Figur 12, Kostnaden för revision är en belastande kostnad för oss	27
Figur 13, Våra aktieägare upplever revision som viktigt.....	28
Figur 14, Revisorns granskning utav styrelse och VD:ns förvaltning skapar förtroende hos våra aktieägare	28
Figur 15, Revision av årsredovisningen och bokföringen skapar förtroende hos våra aktieägare	29
Figur 16, Revision ökar chansen att upptäcka ekonomiska brott.....	29
Figur 17, Revisionsplikten för aktiebolag är skälig	30
Figur 18, Anlitar Ni Er revisionsbyrå för rådgivning?.....	30
Figur 19, Inom vilket/vilka områden använder Ni er revisionsbyrå för rådgivning	31
Figur 20, Anlitar Ni för närvarande en extern person eller företag för att sköta den löpande redovisningen?	31
Figur 21, Är denna person eller företag densamma som sköter revision?	32
Figur 22, Finner Ni revisionskostnaden motiverad?.....	32
Figur 23, Kommer Ni fortsätta med revision även om Ni enligt lagen eller annan reglering inte skulle behöva?.....	33
Tabell 1, Revision och revisionskostnad.....	34
Tabell 2, Revisionskostnad och nettoomsättning	34
Tabell 3, Revisionskostnad och balansomslutning	34
Tabell 4, Revisionskostnad och anställda	35
Tabell 5, Revision och rådgivning	35
Tabell 6, Rådgivning och nettoomsättning	36
Tabell 7, Rådgivning och balansomslutning.....	36
Tabell 8, Rådgivning och anställda.....	37
Tabell 9, Revision och nettoomsättning.....	37
Tabell 10, Revision och balansomslutning	37
Tabell 11, Revision och anställda	38
Tabell 12, Revision och revisionsbyrå.....	38
Tabell 13, Åsiktsfrågor.....	39

1 Inledning

Uppsatsen börjar med att beskriva bakgrunden till forskningsfrågorna. Problembakgrunden mynnar sedan ut till en problemdiskussion. Vidare presenteras de forskningsfrågor uppsatsen kommer att behandla och syftet med uppsatsen. Även avgränsningarna för studien kommer att presenteras i detta kapitel.

1.1 Problembakgrund

Redovisningen har traditionellt betraktats som en mätteknologi. Ett sätt för ägarna till företagen att mäta hur VD:n och styrelsen sköter sitt jobb. Tanken var att redovisningsekonomen skulle vara objektiv. Genom att tillämpa god redovisningssed presentera en sanning i form av de finansiella rapporterna. I takt med att antalet intressenter ökade uppstod revisionen som en fristående funktion för att intyga riktigheten i rapporterna. Arbetet innebar framförallt att se till att organisationen följt gängse praxis. Revisionen kom som en följd av att förståelsen för hur redovisningens komplexitet ökade. Då redovisningen innehåller mycket värderings och periodiserings frågor utvecklades experter inom området. (Johnsson, Häckner & Wallerstedt, 2005)

Två händelser i början av 1900-talet har haft stor betydelse för hur vi idag ser på revision, dels börskraschen i USA och dels Kreugerkraschen. I USA ansågs krascherna bero på att ledarna haft alltför stort inflytande över redovisningen. Med anledning av detta bildades SEC (Securities and Exchange Commission) för att övervaka regleringen av informationsgivningen. Efter att SEC bildades har reformerna avlöst varandra, samtliga har motiverats med att revisorerna skaffat sig för stort inflytande. Därigenom har de företrätt sina klienters intressen snarare än övriga intressenters. (Riahi-Belkaoui, 2004)

I Sverige fick Kreugerkraschen stora konsekvenser för synen på företag. Kreugers ansåg att investerarna bara behövde veta vilken utdelning de kunde förvänta sig. Genom att manipulera bokföringen gav han en allt för positiv bild av bolaget. Exempelvis togs vissa tillgångar upp till dubbelt värde via dotterbolagen. (Kreugerkraschen) Efter att Kreugers imperium kraschat började arbetet med att förändra synen på företag. Förarbetet till 1944 års aktiebolagslag menar att företagen inte bara har till uppgift att skapa privat vinst utan också att bidra till samhälls- och industriell utveckling. Genom den nya lagen ville lagstiftarna skydda företaget mot dess ägare. Trots lagen fortsatte revisorerna att styra över skapandet av en redovisningspraxis. (Johnsson, Häckner & Wallerstedt, 2005)

År 1980 togs ytterligare ett steg mot en modernisering av revisionsbranschen. Det blev tillåtet för revisionsbolag att verka i flera länder och för svenska företag att anlita revisionsbolag från andra länder, detta var en nödvändig anpassning till globaliseringen. Det blev också tillåtet för revisionsbyråer att göra reklam samt att lämna konkurrerande anbud till konkurrenternas klienter. Dessa åtgärder medförde en ökad konkurrens vilket ledde till en ökad effektivitet hos revisionsbyråerna. Fokus flyttades från att bedriva utvecklingsarbete till att tjäna pengar. Återigen var det USA som var ledande i förändringsarbetet (Johnsson, Häckner & Wallerstedt, 2005).

SOX (Sarbanes-Oxley Act) är en lag som kom till som en reaktion på de stora företagskonkurserna i USA i början av 2000-talet. Mest uppmärksammad blev energibolaget ENRONs konkurs. I samband med konkursen så förlorade ett stort antal anställda sina pensionsbesparingar och ägarna förlorade sina investerade pengar. Detta var inte den enda skandalen utan även jättar som Worldcom, Tycon International och italienska Parmalat kan nämnas. (Svernlöv & Blomberg, 2003)

Lagen syftar till att det skall bli betydligt svårare att bedra de intressenter som finns i företaget. De företag som omfattas av SOX är samtliga företag noterade på någon av Amerikas börser eller Amerikanska bolag som har mer än 300 aktieägare. Lagen tvingar företagen till en ökad intern kontroll. Företagen som omfattas av lagen är skyldiga att skapa revisionskommittéer som har till uppgift att tillgodose de externa revisorerna med all information de behöver för att genomföra sitt jobb korrekt. De bolag som omfattas av SOX måste också byta sina externa revisorer var femte år. Allt detta för att göra det svårare att manipulera den finansiella rapporteringen och på det viset skapa trygghet för intressenter och investerare. SOX har fått stora konsekvenser även i Sverige då många storbolag är noterade på olika börser i USA måste följa reglementet. (Svernlöv & Blomberg, 2003)

1.2 Problemdiskussion

Den svenska regeringen tillsåg en utredning den sjunde september 2006, för att se över reglerna angående den obligatoriska revisionen för mindre aktiebolag i Sverige (SOU 2008:32). I dagsläget är alla aktiebolag tvungna att ha minst en revisor. Det framgår utav Aktiebolagslagen kapitel 9 § 1: "Ett aktiebolag skall ha minst en revisor."(SFS 2005:551). Den ovan nämnda bestämmelsen infördes år 1983 på begäran utav Brottsförebyggande rådet. De menade att ett införande av revisionsplikt för aktiebolag skulle minska den ekonomiska brottsligheten i mindre aktiebolag. Om förslaget antas som det i utredningen SOU 2008:32 föreslås, menar Thorrel & Norberg (2005) att vi kommer att återgå till en situation liknande den före införandet 1983.

Anledningen till att man vill slopa revisionsplikten rotar sig i en vilja att minska de administrativa kostnaderna för mindre aktiebolag. Det Europeiska rådet framförde på ett möte i mars 2007 att medlemsstaterna måste ta krafttag tillsammans för att göra de Europeiska företagen mer internationellt konkurrenskraftiga. Ett steg i ledet menar de vara att minska den administrativa bördan för företag. (SOU 2008:32) EU-kommissionen föreslår att man bör sänka de administrativa kostnaderna för de europeiska företagen med 25 procent fram till 2012 (KOM(2006) 689 slutlig). Den svenska regeringen valde en något stramare tidsram i sitt besparandeförslag. Regeringen vill sänka de svenska företagens administrationskostnader med 25 procent till 2010. (SOU 2008:32)

I den svenska aktiebolagslagen finns det i dagsläget ingen kategorisering utav aktiebolag ur revisionssynpunkt. I utredningen SOU 2008:32 vill man dela upp aktiebolagen med avseende på tre punkter. De föreslår att om aktiebolaget inte överskrider någon utav nedanstående punkter, behöver inte företaget revideras utav en revisor. (SOU 2008:32)

- Balansomslutning på 41,5 miljoner kronor
- Nettoomsättning på 83 miljoner kronor
- Fler anställda än 50
(SOU 2008:32)

Om utredningen blir verklighet kommer de nya reglerna att gälla ifrån den första juli 2010. Skulle de ovan nämnda gränsvärdena bli realitet, skulle det innebära att endast cirka fyra procent av de svenska aktiebolagen skulle ha kvar revisionsplikten. Den indelning av företag som utredningen yrkar är efter ovan nämnda siffror. Utredningen gör ingen skillnad på om företaget är publikt eller ej. (SOU 2008:32) Ett publikt aktiebolag måste ha ett aktiekapital på minst 500 000 kr och är de enda bolagen som får notera sina aktier på en marknadsplats (SFS 2005:551). Det finns i dagsläget två olika sorters marknadsplatser för handel med aktier i Sverige, reglerade och oreglerade handelsplatser. I Sverige finns två reglerade handelsplatser, Nordic Growth Market (NGM) Equity och OMX. Tillstånden att bedriva en reglerad marknad utfärdas av Finansinspektionen. Det ställs betydligt högre krav på bolagen som är noterade på en av de reglerade marknadsplatserna. De icke reglerade marknaderna går under samlingsnamnet Multilateral Trading Facility (MTF). I Sverige finns flera oreglerade marknadsplatser vilka är Aktietorget, NGM Nordic MTF och First North. Dessa marknadsplatser har en markant lösare reglering. (Aktiespararna, 2008) I media har det varit mycket debatt kring de oreglerade marknadsplatserna, sedan ett antal problem uppdagats. Hård (2007) uttrycker sig enligt följande: "Aktietorget har alla kategorier varit den marknadsplats som varit mest granskad under de senaste åren. Digniteten av skandalerna har varit större än på någon annan marknadsplats". Bristfällig informationgivning har varit ett av problemen som aktietorget har dragits med. Hård fortsätter; "Listan står längst ned i hierarkin och kvaliteten på de noterade företagen är som svagast.". (Hård, 2007) Många bolag på oreglerade marknadsplatser kommer inte omfattas av revisionsplikten om förslaget i SOU 2008:32 antas. Om noterade bolag på MTF:er väljer att inte låta en revisor granska årsredovisningen, försvinner skyddet för aktieägarna som revisionen inneburit. Problemet är även något som Aktiespararna noterat i sitt remissvar angående 2008:32. I sitt remissvar uttrycker Aktiespararna följande; "Det är vare sig en logisk eller önskvärd ordning eftersom aktieägarna i MTF-bolag är föremål för en lika stort eller kanske större skyddsbehov, de omfattas nämligen inte av ett lika strängt regelverk i övrigt.". (Aktiespararna, 2008)

Borttagandet skulle kunna skapa ett ännu sämre skydd gentemot intressenterna till bolag noterade på de icke reglerade handelsplatser, då den säkerhet som revisorns granskande utav årsredovisningen ändå ger, kan försvinna. Dessa funderingar har gjort att vi valt att formulera följande forskningsfråga.

1.3 Problemformulering

Genom ovanstående problemdiskussion har vi kommit fram till följande forskningsfrågor.

- Kommer noterade bolag på MTF:er att vilja behålla revision vid ett avskaffande av revisionsplikten?
- Vilka faktorer påverkar företagens val angående fortsatt revision vid ett avskaffande av revisionsplikten?

1.4 Syfte

Syftet med uppsatsen är att studera hur noterade företag ställer sig till revision och vilka faktorer som påverkar ställningstagandet, vid ett borttagande av revisionsplikten.

1.5 Avgränsning

Vi har i vår uppsats valt att avgränsa oss till påverkan av borttagandet av revisionsplikten för småföretag som är noterade på en handelsplats i Sverige. Endast företag noterade på icke reglerade handelsplatser kommer att undersökas och de skall falla inom de gränsvärden som lagförslaget föreslår. Vi avgränsar oss också till att endast studera tre faktorer som kan påverka valet att behålla sin revisor även efter ett avskaffande av revisionsplikten. Faktorerna vi valt är revisionskostnaden, nyttjandet av rådgivningstjänster samt revisionsbyråns storlek.

2 Metod

I metodkapitlet presenterar vi vårt vetenskapliga förhållningssätt, vetenskapliga angreppssätt samt datainsamlingsmetod. Vi för även en diskussion om studiens validitet och reliabilitet. Det är viktigt att läsaren utav rapporten läser igenom metodkapitlet för att få ut så mycket som möjligt av uppsatsen.

2.1 Vetenskapligt förhållningssätt

Inom forskningen finns det ett antal olika vetenskapliga förhållningssätt. De två huvudsakliga förhållningssätten är positivism och hermeneutik. Patel och Davidsson (1991) uttrycker att positivismen och hermeneutiken är raka motsatser till varandra. I vår studie har vi strävat efter att följa ett positivistiskt förhållningssätt.

Positivismen präglas utav ett naturvetenskapligt tankesätt där man genom att bryta ner en komplex verklighet till små beståndsdelar kan förstå samband och göra omgivningen mätbar. Vi har angripit forskningsproblemet bit för bit för att kunna förstå en komplex verklighet. Det positivistiska förhållningssättet lägger stor vikt på att forskaren skall hålla sig objektiv till sina forskningsobjekt. I vår studie har vi strävat efter att vara objektiva i enlighet med det positivistiska förhållningssättet. Vi är medvetna om att det är svårt, om inte omöjligt, att vara fullt objektiva. Forskaren har alltid en förförståelse som på något plan kan påverka studien och dess resultat. Då vi under arbetet med studien har varit medvetna om påverkan utav vår förförståelse har det hjälpt oss att alltid försöka tänka objektivt. Men vi anser att det vore naivt att påstå att full objektivitet är uppnådd. (Patel & Davidsson, 1991)

2.2 Vetenskapligt angreppssätt

2.2.1 Kvantitativ Metod

Det finns två olika vetenskapliga angreppssätt. Den kvalitativa metoden och den kvantitativa metoden. I studien har vi valt att använda en kvantitativ metod för att besvara våra forskningsfrågor. (Andersen, 1998)

Det vanligaste sättet att samla in empiri inom den kvantitativa metoden är genom enkäter. När man arbetar med att samla in data genom enkäter läggs stor vikt på att arbeta fram ett väl genomtänkt frågeformulär som operationaliserar det fenomen som studien skall belysa. Vi har därför lagt ner ett stort arbete med att ta fram en enkät vars frågor tillsammans kommer att besvara våra forskningsfrågor. I arbetet med enkäten har vi också lagt stor vikt vid att frågorna skall vara enkla att förstå och inte gå att misstolkas. (Johannessen & Tufte, 2003)

Flexibiliteten i den kvantitativa metoden är låg i förhållande till den kvalitativa metoden. Inom den kvalitativa metoden som kännetecknas utav en god flexibilitet används ofta djupgående intervjuer vid insamlandet av empiri. Det finns utrymme för följdfrågor och eventuellt även kompletterande information vid ett senare tillfälle om det skulle behövas.

Inom den kvantitativa metoden finns oftast inte dessa möjligheter. När en enkät väl är utskickad är det svårt att komplettera med ytterligare data från respondenterna. Den låga flexibiliteten är ytterligare en faktor inom den kvantitativa metoden som påvisar att en väl genomarbetad enkät är en central punkt. (Johannessen & Tufte, 2003)

Kritiker mot ett kvantitativt angreppssätt menar att metoden inte ser till varje individs unikheter. De menar att genom en kvantitativ ansats lyckas forskaren inte fånga människors egna uppfattningar och egna tolkningar av omvärlden. Det kvantitativa angreppssättet ser på omvärlden som att allt är mätbart. Genom att mäta och registrera omgivningen på olika sätt kan forskaren dra slutsatser för att utveckla samband och teorier. Inom den kvantitativa metoden genom datainsamling från enkäter får man endast den information som forskaren vill ha tag i. Informationen i sin tur beror på hur forskaren har formulerat enkätfrågorna. Forskaren går då miste om information som en kvalitativ metod skulle kunna få fram genom en intervju där forskaren kan låta informanterna styra informationen. På så sätt kan information om förhållanden som inte forskaren tänkt på i förväg framkomma. (Johannessen & Tufte, 2003)

Då man inom den kvantitativa metoden jobbar med större slumpvisa urval kan man dra statistiska generaliseringar. Med en kvalitativ metod arbetar man med ett mindre urval som dessutom väldigt sällan är slumpvist valt kan inte statistiska generaliseringar göras. (Johannessen & Tufte, 2003)

2.2.2 Abduktion

Patel och Davidson (1991) menar att det finns tre olika sätt att förhålla sig till teori och empiri. Dessa är deduktion, induktion och abduktion. I denna studie har vi förhållit oss på ett abduktivt sätt mellan teori och empiri. Det innebär att vi utgår ifrån teori, för att gå till empiri. Vi har genom inläsande utav litteratur skapat oss en kunskap inom ämnet. Den kunskap vi har fått har vi sedan omsatt för att utforma en enkät som berör de områden vi har valt att studera. Med hjälp av den empiri som vi lyckats samla in med vår enkät har vi upptäckt samband som blir vårt kunskapsbidrag. Vi har därmed gått från teori till empiri för att i slutändan försöka skapa en liten del ny teori. (Patel & Davidsson, 1991)

2.3 Typer av data

2.3.1 Primärdata

Den primärdata som vi har använt oss av i studien är den information som vi själva har samlat in. Datan har samlats in genom att respondenterna besvarar en enkät vilket gör att det handlar om primär stimulidata. Vår primärdata kommer vara den data som besvarar våra forskningsfrågor. (Andersen, 1998)

2.3.2 Sekundärdata

Den sekundärdata vi har använt oss av är sådan data som sammanställts av andra forskare. I och med att sekundärdata är sammanställt utav andra forskare är det viktigt att tänka på att vara kritisk. Man bör tänka på vad författaren har för syfte med framställandet utav informationen och om den på något sätt är vinklad. Vår sekundärdata har i första hand bestått utav böcker ifrån erkända forskare vilket gör att vi anser att tillförlitligheten bör anses vara hög. (Andersen, 1998)

2.4 Giltighetsanspråk

2.4.1 Reliabilitet

Reliabilitet är ett uttryck för hur tillförlitlig den data man använder i sin forskning är. För att studiens resultat skall vara trovärdig krävs en hög reliabilitet. (Johannessen & Tufte, 2003)

Vi anser att den data som ingår i vår studie genomgående håller en hög reliabilitet. Sekundärdatan som vi har använt i studien anser vi hålla hög reliabilitet. Litteraturen kommer främst ifrån erkända forskare inom ämnet och bör därför ses som tillförlitlig. (Johannessen & Tufte, 2003)

När vi samlade in vår primärdata var det av stor vikt att hålla en hög reliabilitet. Vi har därför lagt ner ett stort arbete i att utforma vår enkät på ett sätt så att den inte skall kunna missförstås. För att öka reliabiliteten vid en enkätstudie av vårt slag är det viktigt att en tillräkligt kunnig person vid respondenternas företag är den person som svarar. För att säkerställa att enkäten kommer till rätt person har vi valt att inkludera frågan om respondentens befattning på företaget i enkäten. Vi har ansett att en ekonomichef eller företagsledare är den typen av person som är bäst lämpad att besvara vår enkät. Av de 28 svar som inkom var 26 av dem ifrån företagsledare eller ekonomichefer/ekonomiansvariga. De andra två svaren kom ifrån ordförande samt en styrelseledamot. Sett ifrån denna punkt bör datans reliabilitet ses som hög. (Johannessen & Tufte, 2003)

Det bästa sättet att utvärdera reliabiliteten skulle vara genom ytterligare en undersökning tidsmässigt i framtiden. Något som vi inte kunnat göra av tidsskäl. Vi har funnit likheter med tidigare forskning som behandlat liknande ämnen, likheterna presenteras i den teoretiska referensramen och i analysen. Detta gör att vi bedömer reliabiliteten som god. (Johannessen & Tufte, 2003)

2.4.2 Validitet

Validitet är ett begrepp som beskriver till vilken grad man mäter det som man skall mäta. För att hålla en hög validitet i vår studie har vi utgått ifrån Patel och Davidssons (1991) tre huvudregler som lyder:

- ”Hög reliabilitet är ingen garanti för hög validitet”
- ”Låg reliabilitet ger låg validitet”
- ”Fullständig reliabilitet är en förutsättning för fullständig för fullständig validitet”
(Patel & Davidsson, 1991 s. 99)

Dessa tre huvudregler uttrycker att validitet och reliabilitet går hand i hand. Hög reliabilitet är på många plan nyckeln till god validitet. Därför har vi lagt stor vikt vid att hålla en hög reliabilitet vilket i sin tur höjer validiteten. (Patel & Davidsson, 1991)

2.5 Datainsamlingsmetod

2.5.1 Litteraturstudie

Med hjälp av litteraturstudien har vi kunnat skapa en kunskapsgrund inom området. Vi har också genom litteraturstudien gett oss en förståelse för vad som är relevant inom undersökningsområdet. Kunskapen som vi har inhämtat är delvis ifrån litteratur och teorier men även ifrån tidigare undersökningar samt utredningar och lagtext. Den kunskap vi har inhämtat ifrån litteraturstudien har hjälpt oss att utforma vår enkät på ett sätt så att risken för missförstånd minimerats. (Patel & Davidsson, 1991)

Vi har hållit oss kritiska till de källor vi har studerat. Det har lett till att vi i vissa situationer valt bort sådant som vi anset inte har varit trovärdigt eller där det funnits tvivel om dess trovärdighet. (Patel & Davidson, 1991)

2.5.2 Enkät

För att samla in primärdata till vår studie har vi använt oss utav en enkät. Vi har valt arbetssättet med en enkät för att vi vill undersöka en större grupp, mindre aktiebolag noterade på MTF:er. Andersen (1998) förklarar att det ofta kan vara problematiskt att få företag att svara på enkäter. Då många företag blir överrösta med enkäter och diverse frågeformulär är undersökningens syfte, fördelar respondenten kan ha utav resultatet och vilken tidsåtgång som det krävs för att besvara enkäten viktiga faktorer som påverkar deltagandet. Vid utformandet av vår enkät har vi lagt tyngdpunkten på att den skall vara lättförståelig samt vara så lite tidskrävande som möjligt för respondenterna.

Vid utformandet utav enkäten har vi utgått ifrån böckerna; ”Den uppenbara verkligheten”, Ib Andersen samt ”Samhällsvetenskaplig metod”, Johannessen och Tufte. Litteraturen innehåller generella råd vid utformandet utav enkätfrågor samt svarsalternativ. Vi har tagit hjälp utav denna

litteratur vid utformandet utav enkäten för att göra en så bra enkät som möjligt för att öka studiens reliabilitet. Vi har endast inkluderat svarsalternativet vet ej vid en fråga då frågan är av sådan grad att vi ansåg att flera respondenter inte tänkt igenom den tillräckligt för att kunna ge ett JA/NEJ svar. Det råder delade meningar om man skall inkludera vet ej som ett svarsalternativ. Vi har därför valt att lita till vår egen kunskap vid detta val. (Johannessen & Tufte, 2003)

Den slutliga enkäten som vi skickade ut till våra respondenter innehöll 13 frågor med förskrivna svarsalternativ. Anledningen till att vi har använt oss utav frågor med förskrivna svarsalternativ är för att få en klar uppdelning över företagens åsikter och ställningstagande. Med öppna frågor hade det funnits en möjlighet för tolkningsmisstag från vår sida. (Andersen, 1998) Enkäten innehöll även åtta påståenden där svarsalternativen bestod av en femgradig skala där respondenten vid val av en etta inte instämmer alls och vid val av en femma instämmer helt med påståendet.

Enkäten har skickats till våra respondenter via mail. I mailet har vi även inkluderat en kortare presentation om oss själva samt vad syftet med studien är. Vi har använt oss utav www.surveymonkey.com vid tillverkningen utav webb-delen av enkäten. Genom deras tjänst har vi kunnat skapa en elektronisk enkät så att respondenterna bara har behövt klicka på en länk i vårt utskickade mail för att komma till enkäten. Respondenternas svar på vår enkät sparas på vårt konto på SurveyMonkey.com. Därifrån har vi tagit del av de resultat som enkäten har givit.

2.5.3 Förstudie

För att säkerställa att enkäten inte missuppfattas och få reaktioner på hur enkäten uppfattas har vi gjort en förstudie. De personer som vi har bitt ge sina reaktioner på enkäten har varit företagsledare eller ekonomichefer.

2.5.4 Urval

Då våra forskningsproblem fokuserar på mindre aktiebolag noterade på MTF:er har vi även valt våra respondenter utifrån detta. Vi har valt att bara studera de företag som anses vara små aktiebolag enligt SOU 2008:32 storleksmått på en balansomslutning under 41,5 miljoner kronor, nettoomsättning under 83 miljoner kronor samt färre än 50 anställda. För att ta reda på vilka företag på Sveriges tre MTF:er som hamnar inom gränserna för vår definition utav små aktiebolag har vi manuellt studerat varje enskilt företag genom Di.se's tjänst Stockwatcher. Om inte Di.se har haft någon information har vi genom företagets årsredovisning lyckats ta reda på om de hör till kategorin små aktiebolag. Det var 112 företag som låg inom gränsen för att vara små aktiebolag. Vi hittade kontaktinformation till 110 av dessa 112 bolag. Utav de 110 företagen var 64 noterade på Aktietorget, 24 bolag noterade på First North och 22 bolag noterade på NGM Nordic MTF. För att hitta respektive företags e-post adress sökte vi manuellt på varje företags webbplats. I första hand letade vi efter e-post adressen till företagets VD eller ekonomiansvarig. Om de inte fanns att tillgå använde vi oss utav den generella adressen till företaget.

2.5.5 Bortfall

Av de 110 företag vi har skickat ut enkäten till fick vi 18 svar efter första utskicket. För att minska bortfallet i studien har vi en vecka efter första enkätutskicket återkommit med en påminnelse. Efter påminnelsen svarade ytterligare tio bolag vilket ger oss ett totalt deltagande av 28 företag. Det ger oss en svarsprocent på cirka 26 procent. Tidigare studier som Svanström (2008) hänvisar till däribland Collis et al. (2004) och Tanewski & Carey (2007) uppvisar en svarsfrekvens på 17 procent respektive 25 procent. Dessa studier behandlar också små och medelstora företag. Svanström (2008) nämner även att svarsfrekvensen i den här typen av studier brukar ligga på mellan 10 till 50 procent. I enlighet med dessa siffror bör vår svarsfrekvens anses vara tillfredställande.

Vid enkätstudier förekommer nästan alltid bortfall. Det ligger i forskarens fat att försöka minska bortfallet. Genom en påminnelse har vi lyckats öka svarsfrekvensen. Då vi vid utformandet utav enkäten har låtit alla frågor vara frivilliga att svara på, alltså har man kunnat lämna in en ofullständig enkät har det funnits möjligheter till ett internt bortfall. Endast två frågor har hoppats över utav en respondent, ett litet internt bortfall. (Johannessen & Tufte, 2003)

2.6 Enkätfrågor

För att kunna dra slutsatser om hur olika typer av företag kommer att agera har vi valt att ställa ett antal företagsspecifika frågor. Vi har valt att undersöka respondenternas storlek utifrån de mått som anges i SOU 2008:32 nämligen; nettoomsättning, balansomslutning och antalet anställda. Med hjälp av dessa tre storleksmått vill vi finna samband som har med företagets storlek och dess sätt att agera.

Vi har ställt ett antal frågor som berör respondenternas attityder till revision och dess betydelse för företaget och dess aktieägare. Det för att undersöka vilka delar av revisionen som är viktig samt att få en uppfattning om den allmänna attityden till revision. Frågorna är i form av påståenden och respondenten får ange i vilken grad de instämmer.

Vi har undersökt ett antal faktorer som kan komma att påverka företagets agerande efter ett avskaffande. De faktorer vi valt att undersöka är sambandet mellan revision och rådgivning, revisionskostnaderna och storleken på revisionsbyrån. Vi har därför ställt frågor som berör dessa faktorer.

3 Teoretisk referensram

I följande kapitel presenterar vi den teori som uppsatsen stödjer sig på. Med den teoretiska referensramen hoppas vi skapa en förståelse för undersökningsområdet och de problem studien ämnar att undersöka.

3.1 Vad är revision?

”Revision är att med en professionellt skeptisk inställning planera, granska, bedöma och uttala sig om årsredovisning, bokföring och förvaltning” (FAR, 2006).

Det finns olika typer av revision, till exempel taxeringsrevision, internrevision och miljörevision. I teorikapitlet kommer vi kortfattat att beskriva den externa revisionen av företag som utförs av revisorer från en revisionsbyrå. (FAR 2006)

3.1.1 Varför behövs revision?

Då den finansiella informationen är den enda information som många intressenter har som underlag för sina beslut, är det viktigt att informationen som lämnas om företagets ekonomiska ställning och förvaltning går att lita på. Styrelsen och VD:n ansvarar för informationen som lämnas. Revisorns roll är att kvalitetssäkra informationen som lämnas. Genom sin granskning ger revisorn en högre trovärdighet åt den finansiella informationen som företagen lämnar. FAR hävdar att: ”Revisorn är en förutsättning för ett väl fungerande näringsliv och samhälle”. (FAR, 2006)

3.1.2 Två olika typer av revision

Målet med revisionen är att revisorn skall lämna en revisionsberättelse. I revisionsberättelsen skall revisorn uttala sig om bokföringen och årsredovisningen samt om styrelsens och VD:ns förvaltning av bolaget. För att kunna bedöma bokföringen och årsredovisningen samt hur bolaget förvaltas krävs att revisorn skapar en förståelse för företaget och dess verksamhet. I Sverige brukar revisionen delas upp i två delar, dels revision av årsredovisningen och bokföringen samt revision av styrelsens och VD:ns förvaltning av bolaget. De två delarna beskrivs närmare i de två efterföljande styckena. (FAR, 2006)

3.1.3 Revision av årsredovisningen och bokföringen

Ett antal lagar och god redovisningssed bildar ett ramverk för hur bokföringen skall skötas och hur den finansiella rapporteringen skall utföras. Bokföringslagen innehåller bestämmelser om hur bokföringen skall skötas samt avslutas. Årsredovisningslagen reglerar hur årsredovisningen, delårsrapporter och koncernredovisningen skall upprättas och offentliggöras. Bland annat regleras när årsredovisningen skall lämnas till revisorn. Årsredovisningen skall alltid innehålla; förvaltningsberättelse, resultaträkning, balansräkning och noter. I vissa bolag skall

årsredovisningen även innehålla finansieringsanalys och en koncernredovisning om det är ett moderbolag i en koncern. (FAR, 2006)

Som en del i den lagstadgade revisionen skall revisorn granska årsredovisningen. Revisorn skall vidta de åtgärder som är nödvändiga för att revisionen skall uppfylla kraven enligt RS (Revisionsstandards i Sverige), lagar och förordningar. Revisorn skall genom att samla in revisionsbevis, det vill säga ändamålsenlig och tillförlitlig information, som ligger till grund för de uttalanden som görs i revisionsberättelsen. (FAR, 2006)

Genom sin granskning av årsredovisningen skall revisorn se till att den inte innehåller väsentliga fel. Skulle årsredovisningen innehålla väsentliga fel leder det till en oren revisionsberättelse. Även brist på revisionsbevis kan leda till en oren revisionsberättelse. (FAR, 2006)

I sin granskning undersöker revisorn om resultaträkningen ger en rättvisande bild av företaget, om tillgångarna och skulderna existerar och om dem är rätt värderade, resultaträkningen och balansräkningen överensstämmer med bokföringen, årsredovisningen är upprättad enligt god redovisningssed och innehåller vad lagen kräver. (FAR, 2006)

Det är VD:n och styrelsens ansvar att skapa och utforma årsredovisningen och revisorns roll att lämna ett uttalande om den i sin revisionsberättelse. (FAR, 2006)

3.1.4 Förvaltningsrevisionen

Diverse lagar och förordningar reglerar hur styrelsen och VD:n skall förvalta bolaget. Dessa lagar finner man framförallt i Aktiebolagslagen. Revisorns granskning av styrelsens och VD:ns förvaltning syftar till att införskaffa revisionsbevis. Revisionsbevisen ska styrka att inga försummelser begåtts som kan leda till att styrelsen eller VD:n blir ersättningsskyldiga gentemot bolaget, att företaget fullföljt sin bokföringsskyldighet samt att bestämmelserna i aktiebolagslagen följts på ett tillfredställande sätt. (FAR, 2006)

Revisionsbevisen kan vara i form av att revisorn granskar betydelsefulla avtal, beslut som fattats och förhållanden i företaget. Detta görs genom att revisorn sätter sig in i företagets verksamhet för att sedan gå in mer i detalj på hur det interna kontrollsystemet och organisationen är uppbyggd. (FAR, 2006)

Om revisorn finner att förvaltningen skötts på ett tillfredsställande sätt enligt de bestämmelser som finns i lagar och förordningar så lämnas inga anmärkningar i revisionsberättelsen. Utifrån sin granskning måste revisorn ta ställning till om han/hon skall avstyrka ansvarsfrihet till styrelsen och/eller VD:n. Ansvarsfrihet innebär att årsstämman godkänner personens förvaltning av bolaget. Avstyrkandet är bara en rekommendation från revisorn till ägarna, det är alltså inte revisorn som beslutar om ett avstyrkande utan ägarna. (FAR, 2006)

Skulle revisorn misstänka vissa typer av brott, till exempel: penningtvätt, bedrägeri, svindleri och förskingring är vederbörande skyldig att anmäla företaget eller enskilda personer till åklagare. (FAR, 2006)

3.2 Tidigare forskning

Vi har tagit del av en artikel från tidskriften *International Journal of Auditing* skriven av W. Robert Knechel, Lasse Niemi och Stefan Sundgren. I artikeln beskrivs revisionsmarknaden i Finland. Artikeln heter "Determinants of Auditor Choice: Evidence from a Small Client Market". I den diskuteras vilka effekter avskaffandet av revisionsplikten fått för valet av revisor i Finland. Författarna gör en undersökning på 2333 små och medelstora finska företag. Enligt undersökningen så finns ett samband mellan ett antal olika parametrar och valet av vilken typ av revision de använder sig av. Diskussionen förs utifrån fem hypoteser:

- H1: Komplexiteten på företaget har stor betydelse för valet av revisor.
- H2: Behovet av externa finansiärer har stor betydelse för valet av revisor.
- H3: Bolagens skuldsättningsgrad och nivån på de osäkra skulderna har stor betydelse för valet av revisor.
- H4: Valet av revisor hänger samman med externfinansiering av det egna kapitalet.
- H5: Det finns inget positivt samband mellan valet av revisor och kostnaderna för att skapa konkurrensfördelar

De tre faktorerna som främst diskuteras i artikeln är storlek på företaget, komplexiteten och behovet av externa finansiärer. Studien visar att bolagen genom att behålla sin revisor trots avskaffandet kan erhålla en del konkurrensfördelar. Främst genom att det ger en viss trovärdighet.

Undersökningen visar bland annat att stora företag där lönekostnaden är stor i förhållande till de totala kostnaderna i större utsträckning anlitar auktoriserade revisorer i Finland. Förmodligen beror det på att företag med många anställda behöver tillgång till den expertis som en revisor besitter när det gäller att kontrollera det interna kontrollsystemet. Att ha ett fungerande system för den interna kontrollen blir viktigare och viktigare ju större organisationen blir. Undersökningen stöder också hypotes ett och tre. Företag som är komplexa och har en hög skuldsättningsgrad är mer benägna att låta en revisor granska årsredovisningen. Förmodligen beror sambandet mellan hög skuldsättning och användandet av en revisor på att kreditgivarna gör bedömningen att en årsredovisning som blivit granskad av en revisor är mer tillförlitlig. Då en revisor dagligen hanterar komplicerade redovisningsproblem har de betydligt större vana att hantera icke rutinmässiga transaktioner. Det faller sig därför tämligen naturligt att komplexa företag väljer att använda en revisors expertis. Transaktioner som sker ytterst sällan på företag som till exempel; försäljning av dotterbolag, svåra skattefrågor med mera ingår i en revisors dagliga arbetsuppgifter. Däremot kunde de i studien inte visa att företag i behov av externt kapital i större utsträckning använder sig av en auktoriserad revisor. Undersökningen visar också att stora publika bolag i större utsträckning använder sig av en revisor. Förmodligen beror detta på att ägandet är utspritt på fler vilket leder till att vissa ägare inte har möjlighet att övervaka driften. Därför ökar behovet av en externpart. (Knechel, Nemi & Sundberg, 2008)

Utifrån sin studie kommer forskarna fram till tre teorier om vad som har störst betydelse vid valet av om en revisor skall användas. För de små företagen är komplexiteten mest avgörande. För de medelstora bolagen är det skuldsättningsgraden som har störst betydelse och för de allra största

bolagen i studien är det påtryckningarna från långivare utan som är det viktigaste. (Knechel, Nemi & Sundberg, 2008)

Vi har även tagit del av en avhandling genomförd i Sverige vid Umeås universitet. Doktorsavhandlingen har titeln, ”Revision och Rådgivning” och undersöker hur revisionsmarknaden kan komma att se ut om revisionsplikten avskaffas. Studien omfattar företag i storleksgraden 1-249 anställda. Den kvantitativa studien visar att ca två tredjedelar av företagen har för ambition att behålla någon form av revision även efter ett eventuellt avskaffande. Ungefär hälften av den kvarvarande tredjedelen tror inte att de kommer fortsätta med revision medans resterande har svarat vet ej på frågan. Ett utav resultaten från Svanströms studie är att företag med färre anställda är mindre benägna till fortsatt revision. Svanström visar att det finns en stor skillnad mellan företagets storlek och hur de agerar i denna fråga. Ett annat samband studien visar är att företag med färre anställda anser att revision kostar mer än nyttan den ger, i högre grad än företag med många anställda. (Svanström, 2008)

Ungefär två tredjedelar utav de företag studien har undersökt använder sin revisor för rådgivning. Det motsvarar ungefär de två tredjedelar som även vill fortsätta med revision vid ett avskaffande av revisionsplikten. Kanske tyder detta på att kunderna måste känna att de får ut mer än en granskad årsredovisning av revisorn för att känna att de har nytta av den. Rådgivningstjänsterna skapar ett mervärde för kunderna vilket leder till att de väljer att även i fortsättningen använda sig av en revisor. (Svanström, 2008)

Studien visar även att revisorns roll som rådgivare är av stor betydelse men ändå relativt begränsad. Att revisorn är viktig förstår vi då cirka två tredjedelar av de små och medelstora företagen i studien använder sin revisionsbyrå som rådgivare och då en fjärdedel av företagen uppger att det är deras enda professionella rådgivare. I de företag där revisorn är den enda professionella rådgivaren är det naturligt att revisorn får en stark ställning. Studien visar att företag finner att råd från revisorn är viktiga inom områdena skatt, redovisning och juridik. Detta då det annars är svårt för företagen att uppfylla de lagkrav som ställs på dem. Här ser vi ett samband med artikeln ”Determinants of Auditor Choice: Evidence from a Small Client Market” som pekar på att komplexiteten är avgörande för valet att behålla revisorn. Företag som inte har kompetensen att klara av att lösa komplexa redovisningsproblem och som tycker att redovisnings och skattefrågor är avancerade kommer i stor utsträckning att använda sig av en revisor även efter ett eventuellt avskaffande. Anledningen till att revisionsbyråernas rådgivning är begränsad tros enligt studien bero på att revisionsbyråernas oberoende kan komma att ifrågasättas. Diskussionen om revisorns oberoende har förts så länge yrket har funnits och den lär fortsätta. (Svanström, 2008)

Svanström tar även upp en studie ifrån Storbritannien som motvikt mot sitt resultat. Denna studies respondenter är mikroföretag i Storbritannien. Studien kan inte finna sambandet som Svanström finner. Anledningen är troligtvis att de företag som Svanström studerar består av en stor andel större företag än den brittiska studien. (Svanström, 2008)

Svanströms studie visar att företag som idag anlitar ”The Big Four” revisorer kommer i större utsträckning att vilja behålla sin revisor även om de enligt lag inte är tvungna. Däremot så svarar endast 14 procent av företagen som anlitar mindre revisionsbyråer att de skulle ha kvar sin

revisor efter ett avskaffande. Kanske hänger detta samman med att de större byråerna har möjlighet att erbjuda mer vad det gäller rådgivning. De fyra stora revisionsbyråerna har stora avdelningar för skatt, juridik och redovisning och har bra koll på det senaste som sker på dessa områden. Denna kompetens är svårare för en mindre byrå att tillgodogöra sig. Genom att ha spetskompetens kan eventuellt de större byråerna skapa ett större mervärde åt sina klienter som på det viset blir mer benägna att behålla sin revisor. (Svanström, 2008)

3.4 SOU 2008:32

EU-kommissionen anser att för att de europeiska bolagen skall kunna konkurrera på en allt hårdare internationell marknad måste den administrativa bördan för bolagen minskas. Tanken är att mer konkurrenskraftiga bolag skall ge hela EU en starkare ekonomi. EU vill därför minska den administrativa bördan för företagen med 25 procent fram till 2012. Arbetet leder till stora förändringar på ett antal plan, framför allt inom områden som rör redovisning, revision och bolagsrätt. I dagsläget har vi i Sverige lagstadgad revisionsplikt för samtliga aktiebolag. Den lagstadgade revisionen är omfattande och blir en stor kostnad för många små och medelstora aktiebolag. Ett avskaffande av revisionsplikten som det ser ut i 2008:32 skulle innebära att cirka fyra procent av Sveriges aktiebolag skulle ha kvar revisionsplikten. (SOU 2008:32)

Författarna till SOU 2008:32 föreslår att vi i Sverige skall undanta revisionsplikten för alla bolag som inte uppfyller något av följande:

- 83 miljoner kronor i nettoomsättning
 - 41,5 miljoner kronor i balansomslutning
 - 50 anställda
- (SOU 2008:32)

Blir förslaget verklighet som det ser ut i SOU 2008:32 skulle det innebära att 310 000 bolag undantas från revisionsplikten och utredaren räknar med att detta kommer leda till kostnadsbesparingar på 5,8 miljarder per år. (SOU 2008:32)

I utredningen föreslås en så kallad opt-in-lösning. Det vill säga att revisionsplikten avskaffas och att företagen som trots detta vill behålla sin revisor måste göra ett aktivt val. Det andra alternativet som till exempel använts i Danmark är en så kallad opt-out-lösning, det innebär att företaget aktivt måste välja om de vill avstå från sin revisor. (SOU 2008:32)

Utredaren är noga med att påpeka att revisionen fyller en viktig funktion i relationen mellan intressenterna och företagen men att ett tvång inte är nödvändigt. I Sverige finns i dagsläget cirka 70 000 vilande aktiebolag, för dessa blir revisionen en dyr och många gånger onödig kostnad. Utredaren tror att en efterfrågestyrd revisionsmarknad kommer leda till en minskad börda för företagen samtidigt som en god revisionsstandard kommer att upprätthållas. På en efterfrågestyrd revisionsmarknad kan företagen välja de delar av revisionen som är viktiga för just deras verksamhet i den situation de befinner sig. (SOU 2008:32)

Förvaltningsrevisionen är en ganska stor del av den lagstadgade revisionen. Den kommer avskaffas om det blir som utredningen föreslår. Utredaren föreslår vidare att revisorns skyldighet att anmäla misstanke om brott samt skyldigheten att granska om företaget fullgjort sina skyldigheter gentemot skattemyndigheten tas bort. Detta då revisorns skyldighet att anmäla brott kan leda till att företag blir "rädda" för att anlita en revisor. (SOU 2008:32)

Enligt förslaget skulle även mandattiden för en revisor minskas från fyra till ett år för de företag som trots att det inte enligt lagen är tvungna ändå väljer att behålla sin revisor. Detta för att företagen inte skall behöva binda upp sig på fyra år och på så vis kunna besluta om revision från år till år. (SOU 2008:32)

3.5 Remissvar

För ett regeringens skall få ett ärende belyst ifrån flera olika intressenter skickas ärendet på remiss. En remiss går till så att Regeringskansliet skickar förslag för yttrande till mottagare. Det har man gjort i frågan om borttagandet av revisionsplikten för små aktiebolag. Vi har valt att presentera Aktiespararnas och Brottsförebyggande rådets (BRÅ) remissvar på grund utav att de tar upp en del av den problematiken som berör våra forskningsproblem. (Regeringen)

3.5.1 Aktiespararna

Aktiespararna är en oberoende intresseorganisation för aktiesparare. Organisationens uppgift är framförallt att se till aktiesparares intressen och skapa en omgivning som är bra för aktiesparare. Aktiviteter som Aktiespararna bedriver för att uppnå detta är bland annat att medverka på bolagsstämmor och bedriva lobbyverksamhet. (Aktiespararna)

Aktiespararna uppmärksammar i sitt remissvar att om förslaget om avskaffandet av revisionsplikt för små aktiebolag genomförs, kommer bolag på MTF:er inte längre enligt lag behöva revideras. Noterade bolag innefattas fortfarande utav revisionsplikten men bara om de är tecknade vid en reglerad handelsplats. Små aktiebolag noterade på MTF:er kommer att falla utanför revisionsplikten. Aktiespararna ser detta som problematiskt då de menar att aktieägare för bolag noterade på MTF:ers skyddsbehov är minst lika stort, om inte större än för aktieägare för bolag som handlas på reglerade handelsplatser. (Aktiespararna)

Aktiespararna har även synpunkter på gränsdragningen för storleken på företagen i förslaget. De anser att istället för att dra gränsen vid en summa på balansomsättning, nettoomsättning och antalet anställda, istället dra en gräns vid publika och privata aktiebolag, eller att de företag som handlas på MTF:er bör inneha revisionsplikt. Aktiespararna yrkar även för ett aktivt val för att inte nyttja en revisor är att föredra. Istället för som i förslaget att ett aktivt val skall tas för att behålla nyttjandet av en revisor. I remissvaret framför Aktiespararna även kritik mot borttagandet av förvaltningsrevision som kommer att gälla även för de företag som fortfarande har revisionsplikt. I och med detta borttagande kommer inte längre revisorn att uttala sig om att ansvarsfrihet för styrelseledamoten och VD:n bör beviljas. De anser att förvaltningsrevision inte skall tas bort, då det kommer att försvåra beslutandet om ansvarsfrihet vid årsstämman. Aktiespararna är också rädda för att hela ansvarsfrihetsinstitutet kommer att försvinna.

Organisationen tycker det är bra som utredningen föreslår att mandattiden för revisorer förkortas till ett år. (Aktiespararna)

3.5.2 Brottsförebyggande rådet

Brottsförebyggande rådet är en myndighet som arbetar för att förhindra att brott sker. Myndigheten bedriver bland annat forskning för att ta fram ny kunskap som skall användas för att vidta brottsförebyggande åtgärder. Brottsförebyggande rådet arbetar på uppdrag av Sveriges regering. (BRÅ)

Brottsförebyggande rådet anser att det i dagsläget finns för många osäkra faktorer för påverkan av ett avskaffande av revisionsplikten för att förslaget skall genomföras. De anser att Regeringskansliet bör ta initiativ till en forskningsgenomgång utav den kunskap som finns internationellt angående revisorers arbete och dess brottsförebyggande effekt. Detta för att få de osäkra faktorerna att klarna så man med större säkerhet kan ta ett riktigt beslut. Brottsförebyggande rådet anser även att man bör genomföra hela förslaget för alla påverkade företag i en omgång. De ser ingen vinst med att införa förslaget successivt med att det endast skall gälla de allra minsta företagen först. (BRÅ)

I remissvaret ifrån Brottsförebyggande rådet lyfter myndigheten fram att revisorn upptäcker ekonomisk brottslighet. Men att det har funnits en viss övertro på vad en revisor kan finna. Brottsförebyggande rådet understyrker dock att revisorn är en god kontrollfunktion som upptäcker de mest uppenbara ekobrotten. (BRÅ)

3.6 The Big Four

Mycket av forskningen och debatten kring revision i dag handlar om de fyra största aktörerna på revisionsmarknaden. Dessa är Öhrlings Price Waterhouse Coopers, KPMG, Ernst & Young och Deloitte. Dessa har vuxit sig starka både organiskt och genom uppköp och är idag de absolut största aktörerna på den globala revisionsmarknaden. (Artsbeg, 2005)

3.7 Multilateral Trading Facility

För att få driva en marknadsplats för handel med aktier i Sverige krävs ett tillstånd ifrån Finansinspektionen. Finansinspektionen ger ut tillstånd till två olika sorters marknadsplatser för handel med aktier vilka är börser och handelsplattformar. Dessa två skiljer sig på flera olika sätt. (Finansinspektionen)

En handelsplattform eller MTF, är en enklare form utav handelsplats för aktier. I Sverige finns det tre MTF:er vilka är First North, NGM Nordic MTF och Aktietorget. Det som särskiljer en handelsplats ifrån en börs är framförallt att kraven på de noterade företagen inte är lika stora. Detta för att kostnaderna för de bolagen som är noterade på en MTF blir lägre än om de skulle vara noterade på en börs. Då de hårdare reglerna även skapar större kostnader för de noterade bolagen gör det att MTF:er är en marknadsplats som lämpar sig bra för nystartade eller mindre

företag. (Finansinspektionen) MTF:er är ett sätt för företag att kunna söka finansiering ifrån kapitalmarknaden men till ett lägre pris än på en börs.

I Sverige finns det två börser vilka är Nasdaq OMX och Nordic Growth Market. För de företag noterade på en börs ställs det högre krav på än de som är noterade på en MTF. De hårda reglerna gäller bland annat redovisningen, offentliggörande vid ägarförändringar och offentliggörande av finansiell information. Anledningen till att reglerna är hårdare grundar sig i en ambition att prissättningen på marknaden skall fungera väl. (Finansinspektionen)

3.7.1 Aktietorget

Aktietorget har haft tillstånd ifrån Finansinspektionen att driva en MTF sedan den första november 2007. Aktietorget's fokus ligger framförallt på växande entreprenörsledda företag som behöver anskaffa sig aktiekapital. Aktietorget har 105 noterade bolag. (Aktietorget)

3.7.2 NGM Nordic MTF

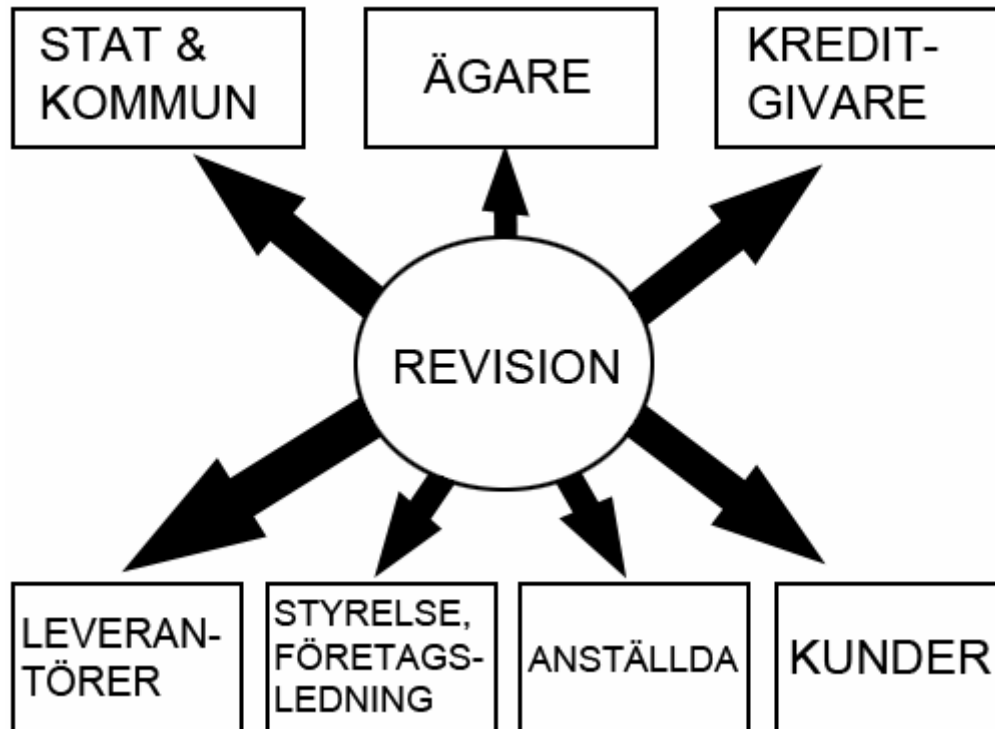
NGM Nordic MTF bedrivs utav företaget Nordic Growth Market (NGM). NGM bedriver inte bara en MTF utan även en av Sveriges två börser, NGM-börsen. På NGM Nordic MTF kan NGM erbjuda bolag som inte är redo att börsnoteras ett sätt att anskaffa sig aktiekapital. Tidigare gick listan under namnet NGM-börsens inofficiella lista men numera heter den alltså NGM Nordic MTF. Handelsplatsen har 23 noterade bolag. (NGM)

3.7.3 First North

First north bedrivs utav Nasdaq OMX som även bedriver börsen OMX. Precis som Aktietorget och NGM Nordic MTF möjliggör First North en möjlighet för investerare att investera i företag som ligger tidigt i dess livscykel. På First North finns det 101 bolag noterade. (Nasdaq)

3.8 Intressentmodellen

I ett företags omgivning finns ett flertal olika intressenter som bolagsledningen måste anpassa sig till. Ett perspektiv där företagsledningen tar de olika intressenternas krav i beaktande brukar benämnas ett intressentteoretiskt synsätt. Det intressentteoretiska synsättet har framför allt lett till skapandet av intressentmodellen. Figur 1 visar de olika intressenter som revision har. (FAR, 2006)

Figur 1, Intressentmodellen (FAR, 2006)

Då alla dessa aktörer måste förlita sig på aktiebolags årsredovisning på något sätt kommer de allihop även att påverkas på ett eller annat sätt av ett borttagande av obligatorisk revisionsplikt för små aktiebolag. Ett samband som är lite annorlunda mellan noterade bolag och onoterade bolag är sambandet mellan revision och ägare. I ett aktiebolag är VD:n och ägarna skilda ifrån varandra. Ett publikt aktiebolag har med notering på en marknadsplats en stor spridning utav ägare. Ägarna har även inte samma insyn som VD:n på ett företag har. Det gör att pålitligheten på att ett aktiebolags årsredovisning och räkenskaper stämmer blir av stor vikt för att aktieägare skall kunna göra korrekta beslut. Eftersom en yttre part i form utav revisorn granskar räkenskaperna och intygar att de ger en rättvisande bild utav företaget har revisionen en viktig roll både vad det gäller trovärdighet och säkerställande. (FAR, 2006)

Relationen mellan aktieägarna och bolagets ledning (styrelse och VD) berörs i Principal-agent teorin. Enligt teorin är relationen mellan ägare och ledningen i publika aktiebolag ett så kallat principal/agent förhållande. Ett principal/agent förhållande uppstår när den ena parten betalar den andra för att utföra ett uppdrag. Principalen är den som anlitar någon annan för att utföra ett uppdrag, i det här fallet aktieägarna. Agenten är den som aktieägarna anlitar för att utföra uppdraget, det vill säga förvalta aktieägarnas intressen. Förhållandet kan appliceras på flera olika relationer. Exempelvis kan kreditgivarna sägas vara en principal. Anlitandet av en agent innebär att det uppstår en förtroendekonflikt. Trots att agenten är anlitad av principalen för att bevaka deras intressen finns alltid en risk att agenten snarare bejaktar sina egna intressen. I relationen mellan aktieägarna och VD:n finns nästan alltid ett avtal som reglerar vad VD:n har för uppgifter och befogenheter, men det går inte att avtala om allt. Det kan handla om att agenten använder företagets resurser för privat bruk. En annan risk är att redovisningen manipuleras på ett sätt som

inte överensstämmer med god redovisningssed. Det finns många anledningar till varför VD:n skulle kunna vara intresserad av att ge en förskönad bild av bolaget, till exempel för att höja sin bonus eller behålla sitt jobb. I fåmansaktiebolag är ofta ägarna engagerade i den dagliga verksamheten, därför uppstår ingen intressekonflikt. (Husted, 2007)

Det finns tre principer för att lösa problemet med intressekonflikten. Antingen genom att ge agenten fria händer, genom direkt kontroll som genomförs av principalen eller genom att en extern part anlitas för att genomföra kontrollen. Direkt kontroll blir i de närmaste omöjligt för mindre aktieägare i publika aktiebolag då de inte har tillgång till informationen som skulle krävas. De flesta aktieägarna har bara tillgång till den information som publiceras i de finansiella rapporterna. VD:n däremot som är engagerad i den dagliga verksamheten har tillgång till betydligt mer och bättre information. Ett informationsgap skapas, som gör det svårt för enskilda aktieägare att kontrollera att bolaget styrs på ett tillfredställande sätt. Därför krävs att informationen som lämnas i de finansiella rapporterna styrks. Kontrollen kan, om den utförs på ett bra sätt, medverka till att både avsiktliga och oavsiktliga fel som begåtts upptäcks. På det viset bidrar kontrollen till att säkerställa informationen och skänka trygghet till aktieägarna. Alternativet med en extern part som genomför kontrollen anses vara det mest tillförlitliga och mest kostnadseffektiva. (Artsberg, 2005)

Då vi i Sverige har lagstadgad revision för samtliga aktiebolag ter det sig naturligt att kontrollen genomförs av revisorn. Skulle revisionsplikten avskaffas däremot så får aktieägarna tillsammans med aktiebolagets ledning ta ställning till om VD:n skall få fria händer eller om de skall använda sig av en revisor även i fortsättningen. (Husted, 2007)

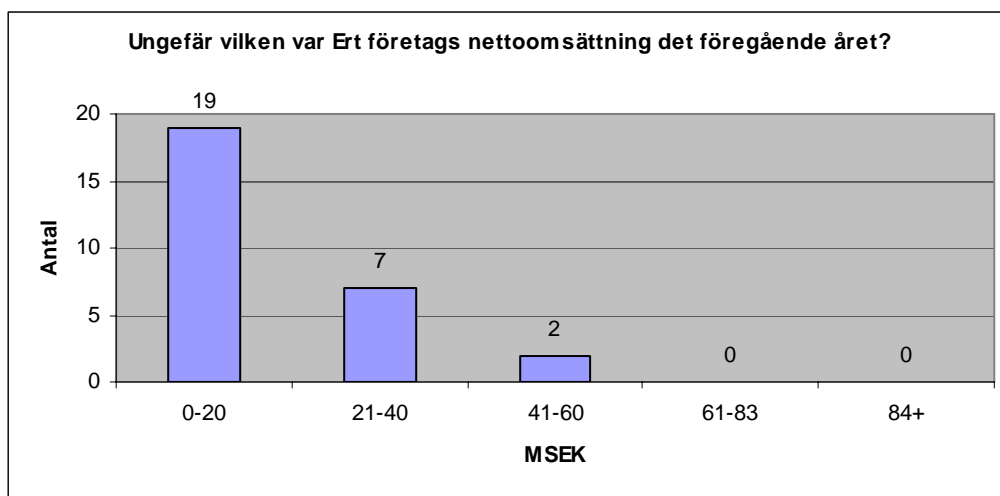
4 Empiri

I empirikapitlet presenteras resultaten av den enkätstudie vi har utfört. För att förstå resultatet krävs det av läsaren att inte bara läsa de beskrivande texterna utan även studera diagrammen. De beskrivande texterna innehåller bara utmärkande data och inte alla resultat enkäten har gett.

4.1 Respondenterna

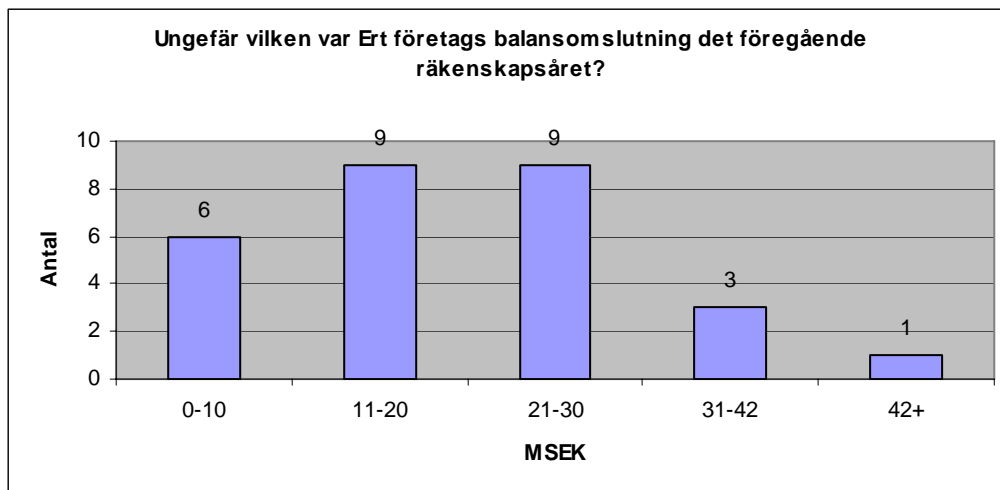
Under denna sektion presenterar vi olika egenskaper rörande de företag som svarat på vår enkät. Anledningen till att vi har valt att fråga företagen om nettoomsättning, balansomsättning samt antalet anställda beror på att det är dessa mått som den statliga utredningen; ”Avskaffandet av revisionsplikten för små företag”, använder för att definiera ett företags storlek.

4.1.1 Storlek

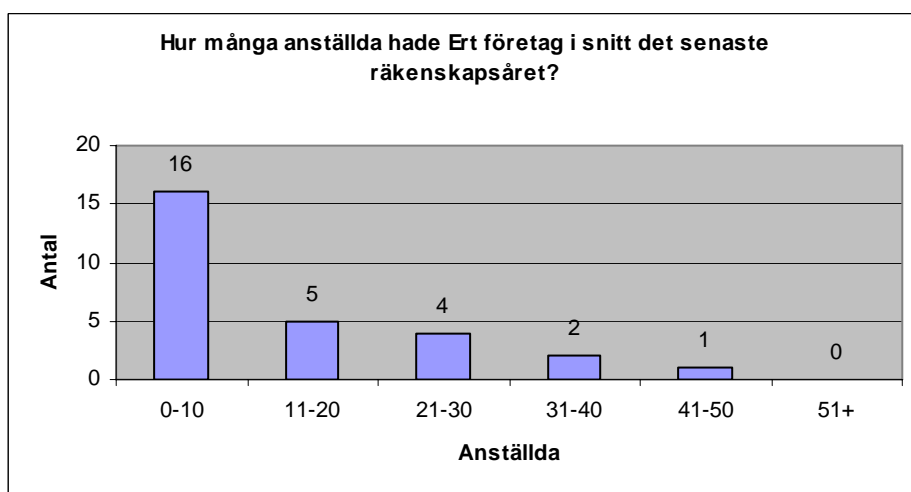
Figur 2, Ungefär vilken var Ert företag nettoomsättning det föregående året?

Frågan ger en bra bild över respondenternas storlek. Den visar att det företrädesvis är företag som ligger långt under gränsvärdena för nettoomsättning (från den statliga utredningen; SOU 2008:32) som deltagit i undersökningen. 19 av 28 respondenter har en nettoomsättning på 20 miljoner svenska kronor eller lägre och ingen har en nettoomsättning på över 61 miljoner svenska kronor. Samtliga respondenter har besvarat frågan och bortfallet blir därför noll.

Figur 3, Ungefär vilken var Ert företags balansomslutning det föregående räkenskapsåret?

Frågan om respondenternas balansomslutning ger en liten annan bild av respondenternas storlek. Här finns flera företag som ligger närmare gränsvärdena från den statliga utredningen SOU 2008:32. Gränsvärdet vad gäller balansomslutningen är på 42 miljoner svenska kronor, vilket innebär att en respondent har en balansomslutning som är större. När vi gjorde vårt urval gick vi igenom samtliga företags årsredovisningar och har inte valt ut några företag med en balansomslutning större än 42 miljoner svenska kronor. Antingen så har företaget överstigit gränsvärdet i sin senaste årsredovisning (publicerad efter att vi gjorde vårt urval) eller så ligger de på gränsen. Vi finner dock inte att det påverkar de slutsatser vi drar av studien på ett negativt sätt. Samtliga respondenter har besvarat frågan och bortfallet blir därför noll.

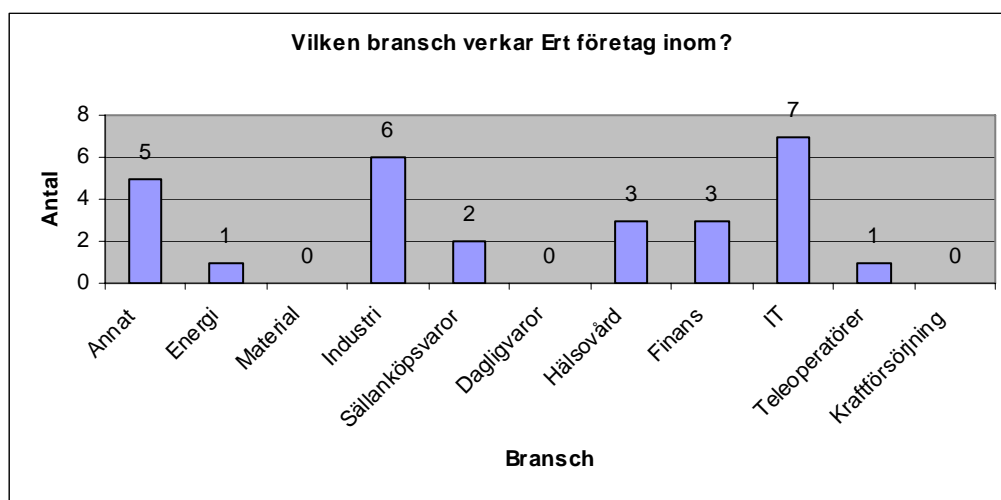
Figur 4, Hur många anställda hade Ert företag I snitt det senaste räkenskapsåret?

Även frågan om antalet anställda i respondenternas företagen visar att de flesta ligger en bra bit under gränsvärdet från den statliga utredningen SOU 2008:32. 25 av 28 respondenter har mindre än eller 30 anställda. Samtliga respondenter har besvarat frågan och bortfallet blir därför noll.

Sammanfattningsvis kan vi konstatera att de flesta av företagen ligger långt under samtliga tre gränsvärden. Detta kan bero på att små företag i större utsträckning är beredda att delta i undersökningar eller att det är lättare att komma i kontakt med rätt person i lite mindre organisationer. Bristen på företag som ligger närmare gränsvärdena kan göra att bilden blir något snedvriden.

4.1.2 Bransch

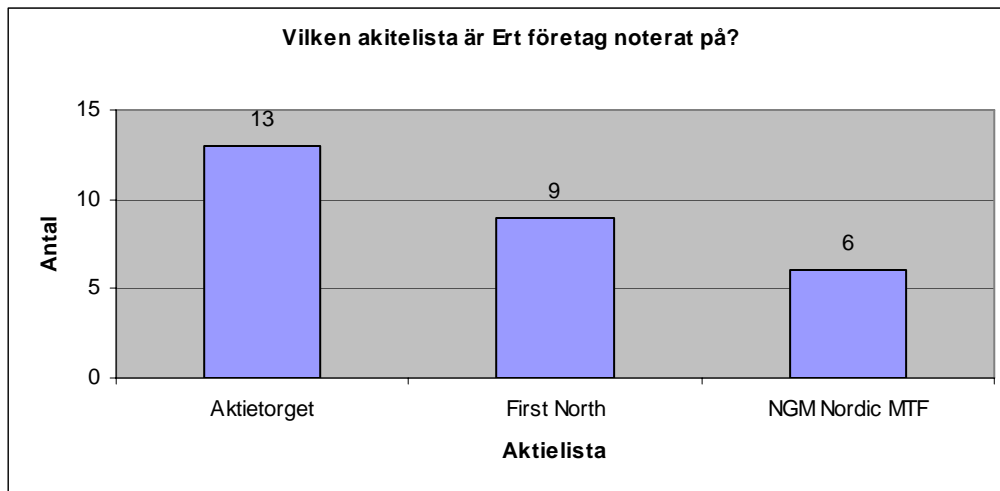
Under denna rubrik presenterar vi fördelningen mellan de olika branscher som företagen verkar inom.

Figur 5, Vilken bransch verkar Ert företag inom?

Frågan om vilken bransch respondenterna verkar i pekar på en tydlig övervikt för branscherna IT och industri. Fem företag verkar också i en bransch som inte omfattas av de vi valt utan svarat ”annat”. Samtliga respondenter har besvarat frågan och bortfallet blir därför noll.

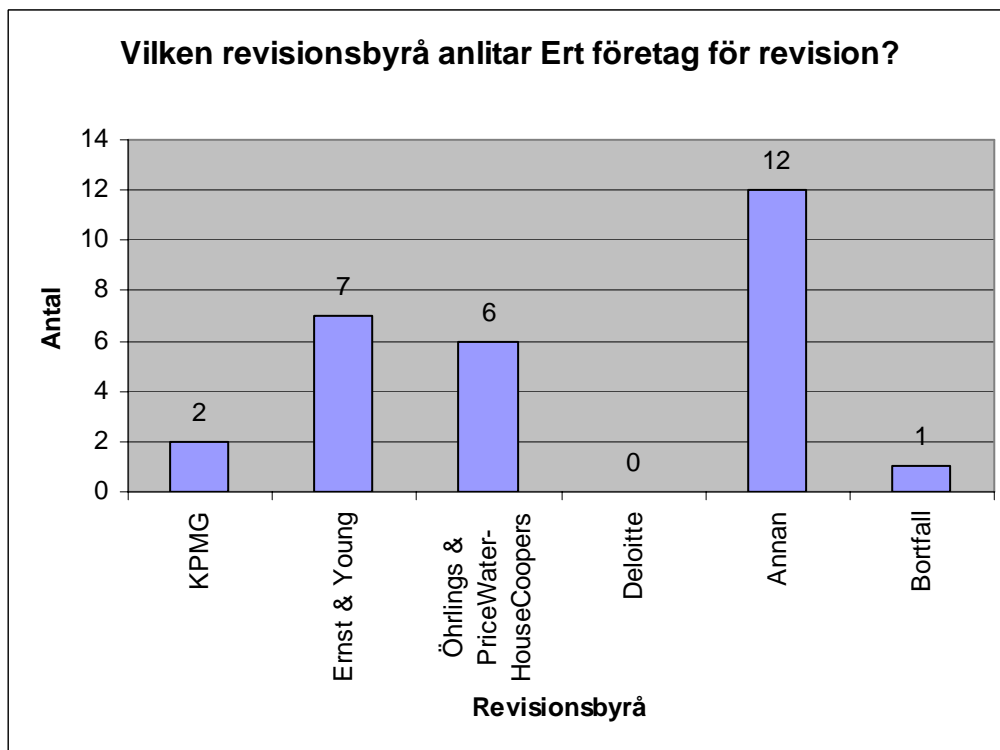
4.1.3 Aktielista

Figur 6, Vilken aktielista är Ert företag noterat på?

Frågan visar att bortfallet varit ungefär lika stort på från de trelistorna. Vi hade betydligt fler potentiella respondenter från Aktietorget än från First North och NGM Nordic MTF. Samtliga respondenter har besvarat frågan och bortfallet blir därför noll.

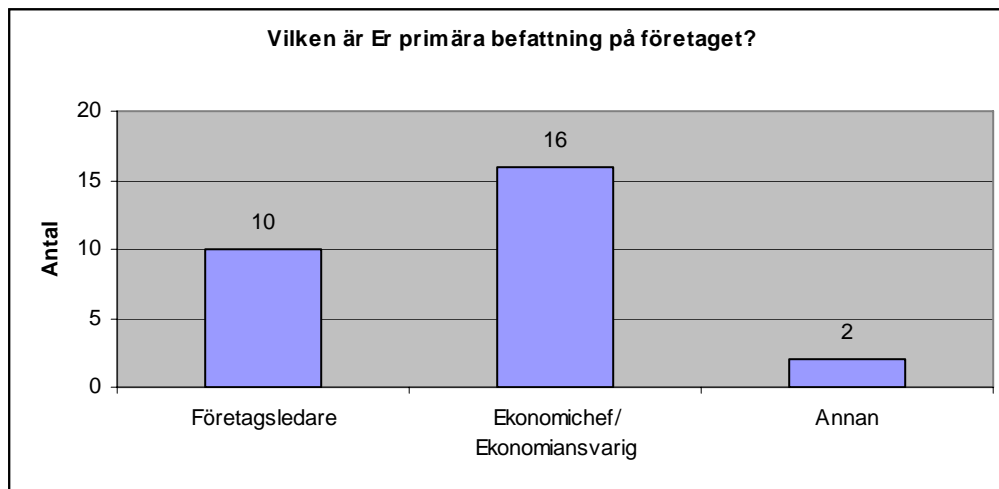
4.1.4 Revisionsbyrå

Figur 7, Vilken revisionsbyrå anlitar Ert företag för revision?

Figur sju visar att Ernst & Young är den revisionsbyrå som flest respondenter anlitar tätt följt av Öhrlings & Price Waterhouse Coopers. Faktumet att Ernst & Young är störst har dock mindre betydelse. Huvudsyftet med frågan var att se hur många av respondenterna som hade en revisor från "The Big Four" (KPMG, Deloitte, Ernst & Young och Öhrlings & Price Waterhouse Coopers). Svaren indikerar en liten övervikt åt "The Big Four" då 15 av 27 svarande anlitar en revisor från någon av de fyra revisionsbyråerna.

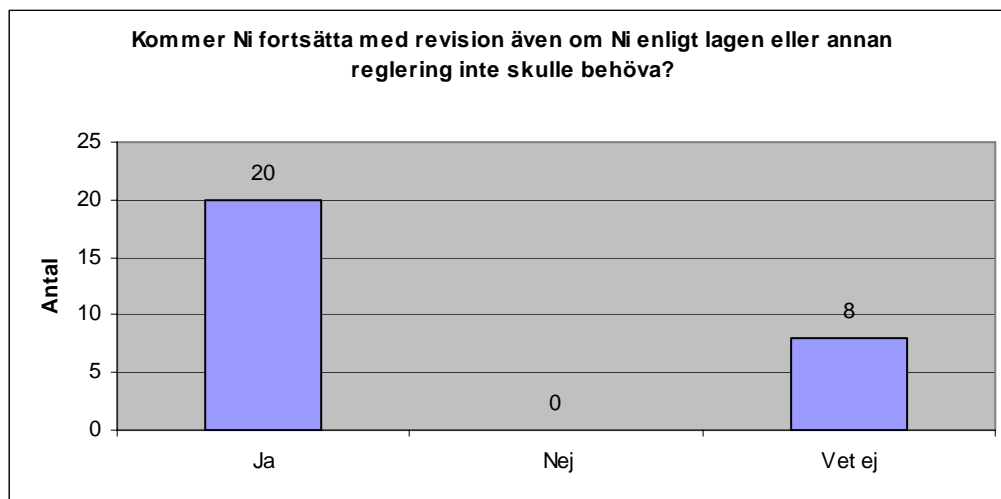
4.2 Besvarande persons befattning

Figur 8, Vilken är Er primära befattning på företaget?

Frågan visar att 26 av 28 respondenter är antingen företagsledare eller ekonomichef/ekonomiansvarig. Det faktum att så många respondenter innehar ledande befattningar borde borga för att reliabiliteten i studien blir hög då det har god insyn i ämnet.

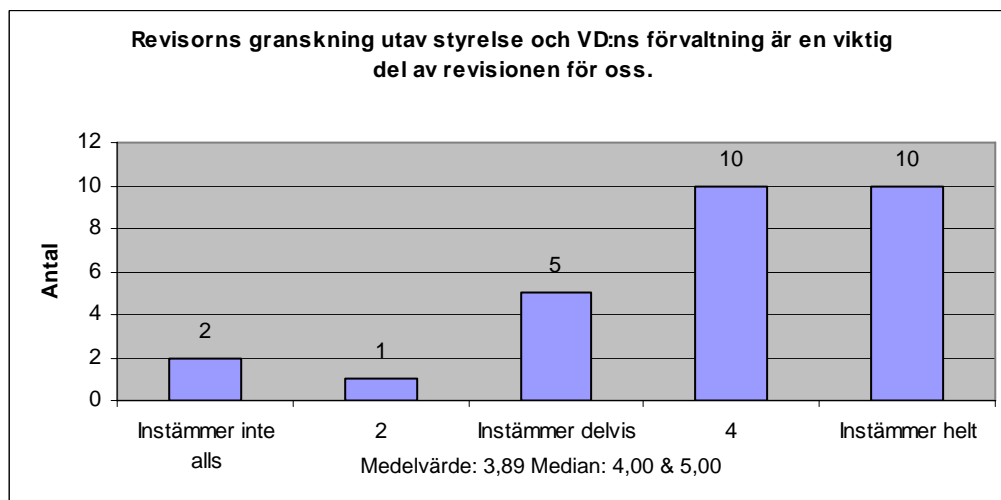
4.3 Fortsätta med revision

Figur 9, Kommer Ni fortsätta med revision även om ni enligt lagen eller annan reglering inte skulle behöva? Frågan blir något av en huvudfråga i vår studie. Utifrån svaren kan vi dra slutsatsen att en majoritet av respondenterna, 20 av 28, kommer välja att behålla sin revisor även om de inte enligt lag inte är tvungna.

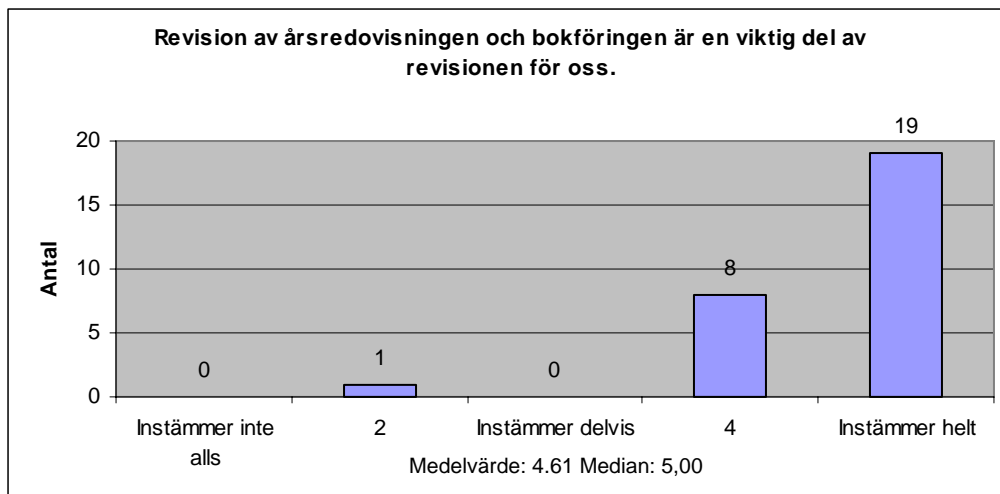
4.4 Åsiktsfrågor

4.4.1 Rörande företaget

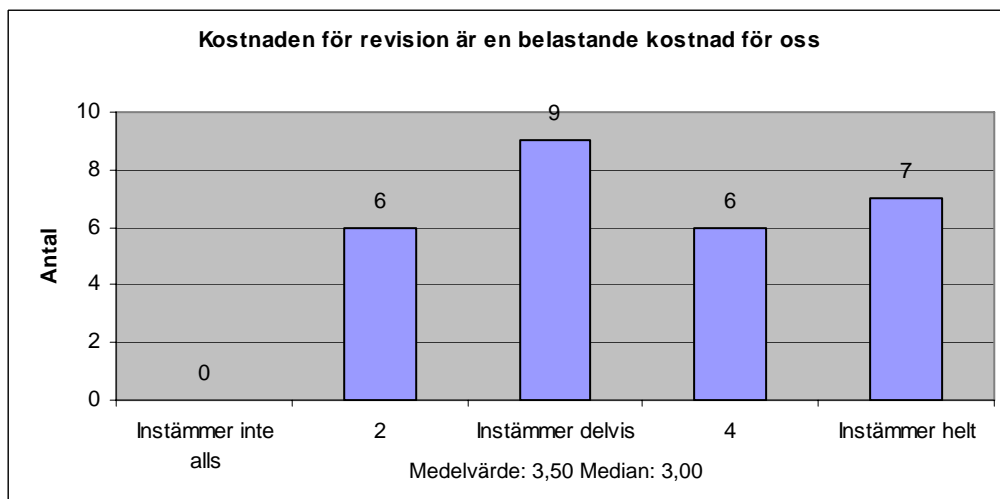
Figur 10, Revisorns granskning utav styrelse och VD:ns förvaltning är en viktig del av revisionen för oss.

Frågan ger oss tydliga indikationer på att företagen finner att revisorns granskning utav styrelsens och VD:ns förvaltning är en viktig del av revisionen för företagen. Detta bevisas av att medelvärdet blir så högt som 3,89 av 5 möjliga och medianen blir fyra och fem.

Figur 11, Revision av årsredovisningen och bokföringen är en viktig del av revision för oss.

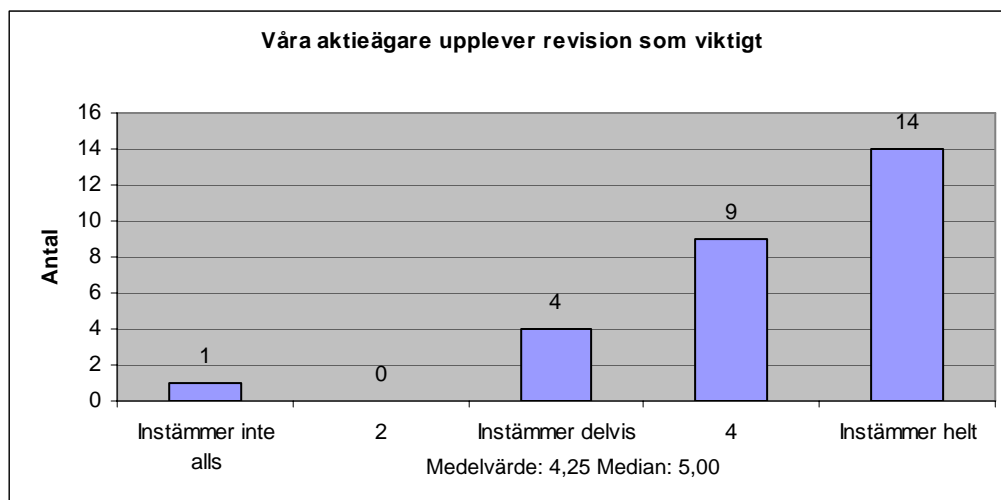
Frågan visar att respondenterna finner att revisorns granskning av årsredovisningen och bokföringen är viktig. Hela 19 av 28 svarade ”instämmer helt” på frågan, vilket leder till att medianen blir fem och medelvärdet hela 4,61. Det råder alltså inget tvivel om att bolagen som deltagit i vår studie finner att båda delarna av revisionen är viktiga men att revisionen av årsredovisningen och bokföringen är den viktigaste av de två. Kanske kan detta betyda att många bolag kommer att behålla revisionen av årsredovisningen men välja bort revisionen granskningen av styrelsen och VD:ns förvaltning när revisionen blir efterfrågestyrd.

Figur 12, Kostnaden för revision är en belastande kostnad för oss

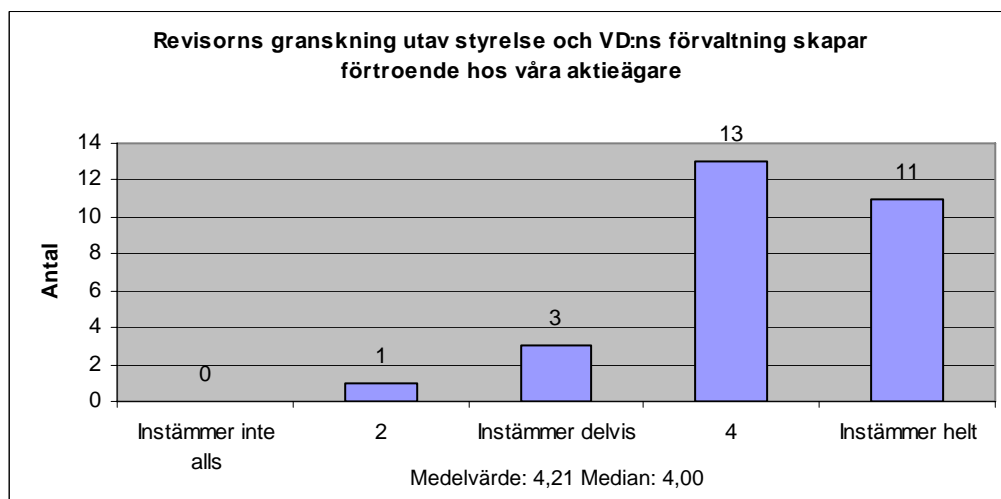
Av svaren vi erhållit är det svårt att se några jätte tydliga trender. Både medelvärdet och medianen tyder på en ganska jämn fördelning, dock med en liten övervikt åt ”instämmer helt”. Kanske kan detta hänga samman med att många mindre aktiebolag deltagit och att revisionen blir en mer belastande kostnad för dem än för de större. Svanström (2008) tar upp begreppet marginalkostnader och menar att en stor del av revisionskostnaden är fast. Detta leder till att revisionskostnaden blir mer belastande för mindre företag. Sambandet mellan att behålla sin revisor och storleken på företaget kommer belysas senare i analysen

4.4.2 Aktieägarna

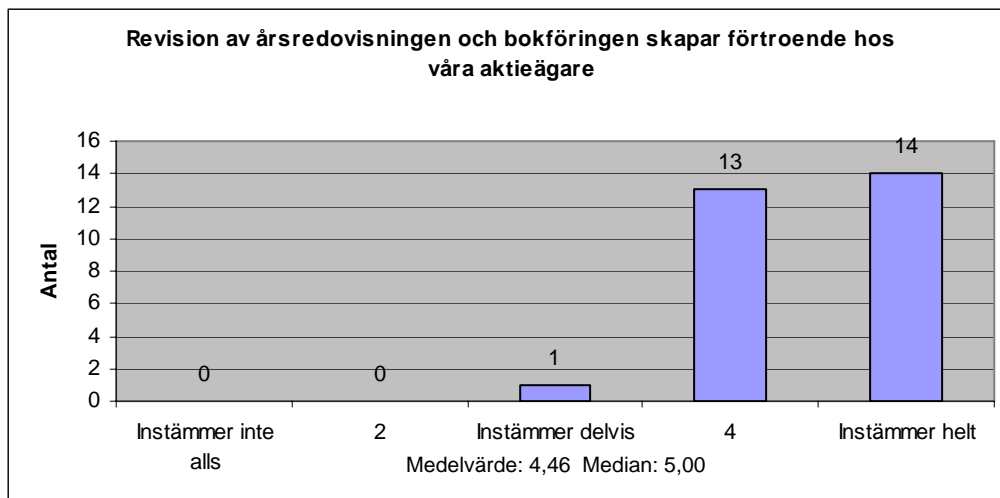
Figur 13, Våra aktieägare upplever revision som viktigt

Både medelvärdet och medianen pekar på att respondenterna tycker att revision har en viktig roll att fylla när det gäller relationen till aktieägarna. Att hälften av de deltagande företagen, 14 av 28, svarat att de ”instämmer helt” tyder på att revisionen har väldigt stor betydelse i relationen mellan bolagen och dess aktieägare.

Figur 14, Revisorns granskning utav styrelse och VD:ns förvaltning skapar förtroende hos våra aktieägare

Svaren visar att respondenterna tycker att revisorns granskning av styrelsen och VD:ns förvaltning är viktig för att skapa förtroende hos aktieägarna. Att revisorns granskning av styrelsens och VD:ns förvaltning är viktig för att skapa förtroende ser vi tydligt då medelvärdet är hela 4,21 och medianen fyra.

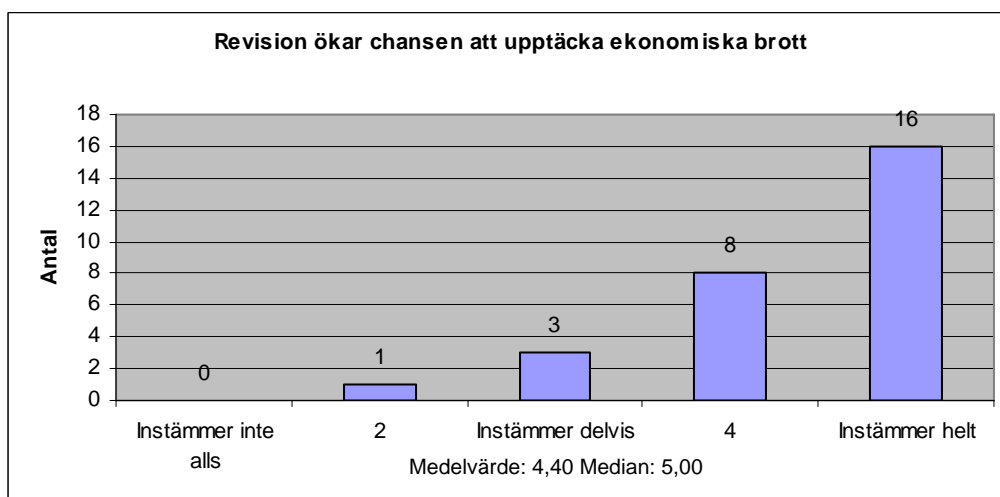

Figur 15, Revision av årsredovisningen och bokföringen skapar förtroende hos våra aktieägare

Respondenterna är även övertygade om att Revisionen av årsredovisningen och bokföringen har stor betydelse för att skapa förtroende gentemot aktieägarna. Hela 14 av 28 respondenter har svarat att de ”instämmer helt” med påståendet, medianen blir därför fem och medelvärdet så högt som 4,46.

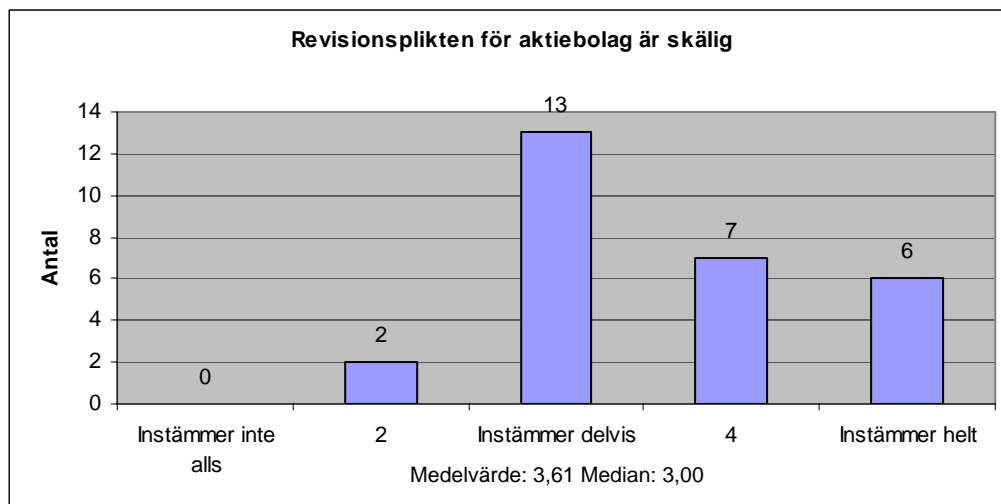
Av de höga värdena på samtliga tre påståenden gällande revisionens betydelse för företagets aktieägare drar vi slutsatsen att de finner att revisionen har en viktig roll att fyll när det gäller att skapa förtroende gentemot aktieägarna. Att medianen och medelvärdet var så lika bland respondenterna tyder på en stor enighet angående revisionens betydelse för relationen till aktieägarna. Det är dock svårt att dra några slutsatser om vilken av de två delarna av revisionen som har störst betydelse.

4.4.3 Allmänna

Figur 16, Revision ökar chansen att upptäcka ekonomiska brott

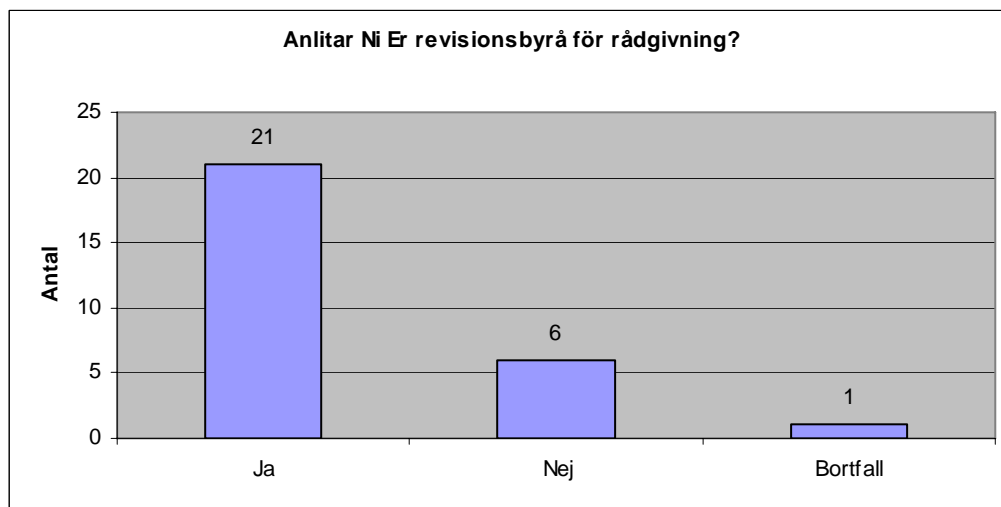
Respondenterna finner att revisorn har en viktig roll att fylla när det gäller att upptäcka ekonomiska brott. Hela 16 av 28 företag svarade ”instämmer helt”.

Figur 17, Revisionsplikten för aktiebolag är skälig

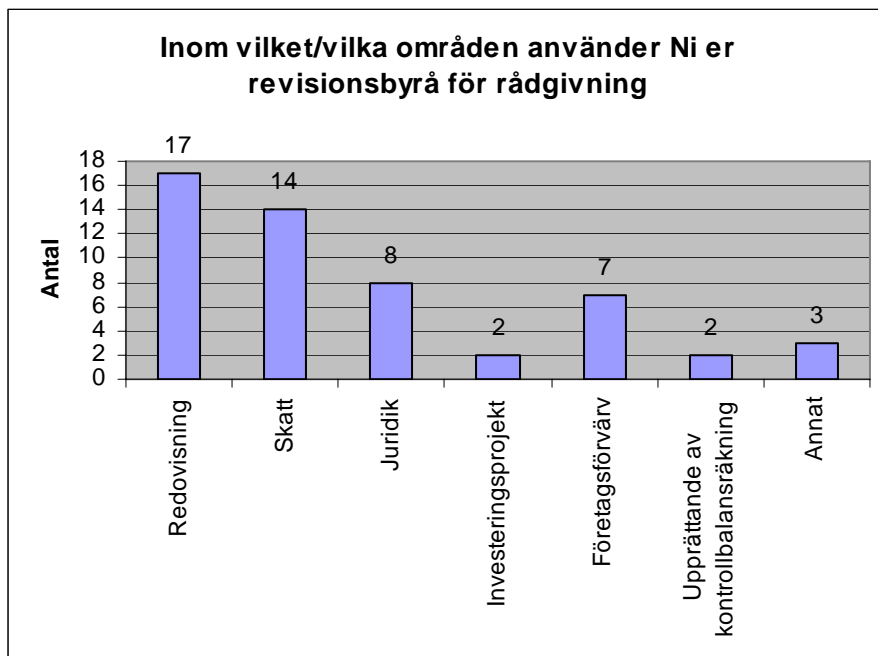
Både medeltal och median tyder på att respondenterna finner att revisionsplikten är skälig i viss utsträckning. Det är dock svårt att urskilja något tydligt samband.

4.4.4 Rådgivning

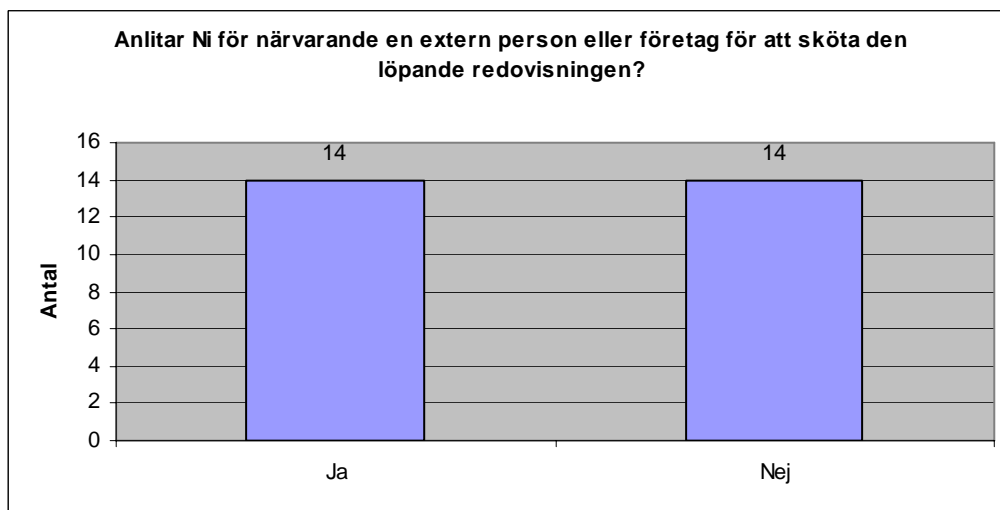
Figur 18, Anlitar Ni Er revisionsbyrå för rådgivning?

En stor majoritet av bolagen i vår studie anger att de använder sin revisionsbyrå för rådgivning i någon form. Kanske kan detta spela roll för valet att behålla sin revisor även efter ett avskaffande, detta kommer att undersökas vidare senare i analysen. Klart är dock att revisionsbyråerna har en viktig roll att fylla när det gäller att fungera som rådgivare.

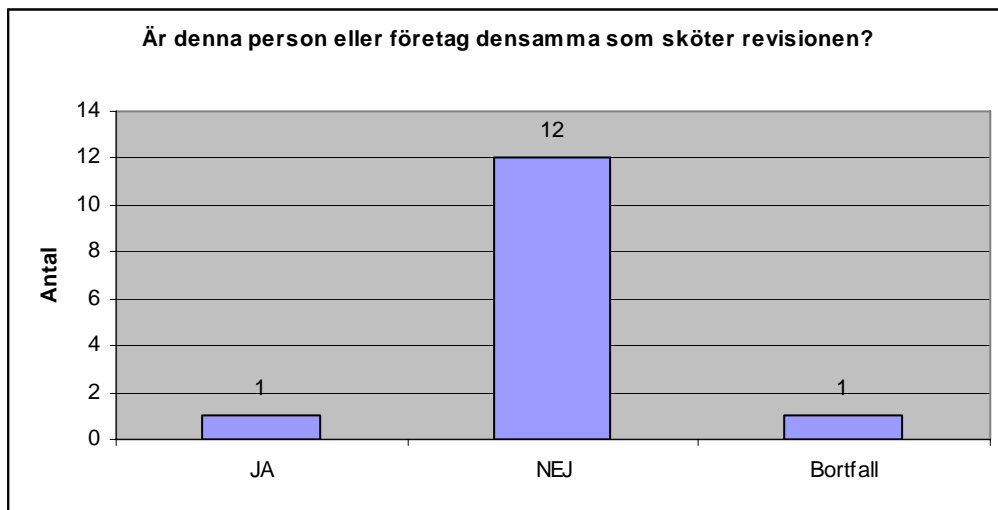
Figur 19, Inom vilket/vilka områden använder Ni er revisionsbyrå för rådgivning

De områden där revisionsbyråerna främst agerar som rådgivare är vid frågor som rör redovisning och skatt. Kanske ter sig detta naturligt då de är två av revisorernas expertområden. Svaren visar dock att revisionsbyråerna fungerar som rådgivare även vid juridik frågor och vid frågor som rör företagsförvärv.

Figur 20, Anlitar Ni för närvarande en extern person eller företag för att sköta den löpande redovisningen?

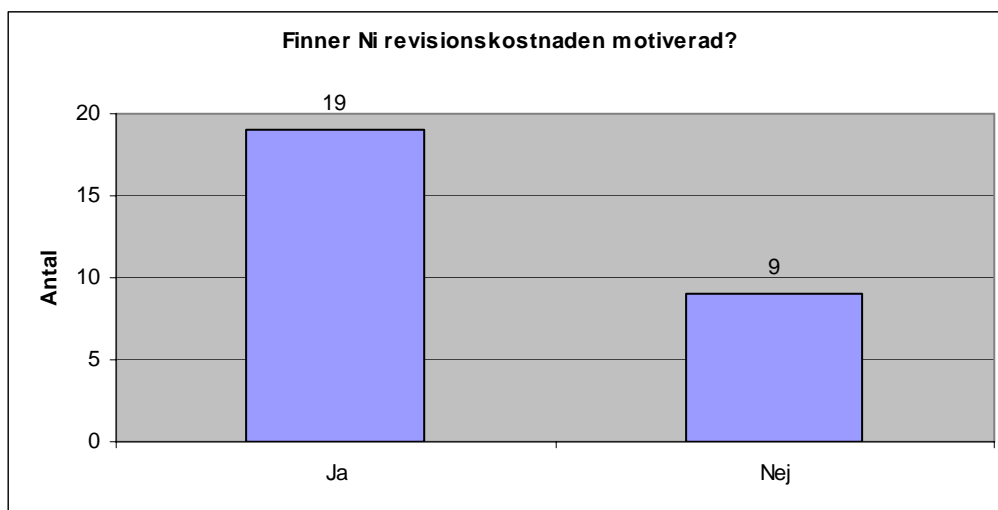
Hälften av företagen som deltagit i vår studie anlitar för närvarande en extern person, till exempel en redovisningskonsult, för att sköta den löpande redovisningen.

Figur 21, Är denna person eller företag densamma som sköter revisionen?

Endast en av de 13 som besvarat frågan anger att det är samma företag eller person som sköter bolagets revision. Vi drar därför slutsatsen att det är väldigt få som anlitar sin revisionsbyrå både för revision och redovisning utan att de vanligaste är att detta är två olika aktörer.

4.4.5 Kostnad

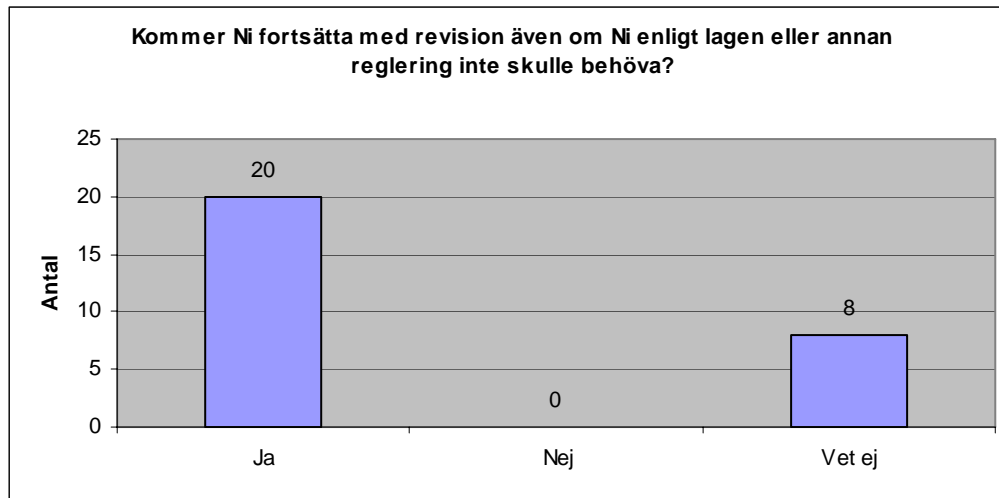
Figur 22, Finner Ni revisionskostnaden motiverad?

En stor majoritet av respondenterna finner att revisionskostnaderna är motiverade. Att så många svarat ja på frågan är kanske inte så förvånande med tanke på hur många som svarat att de tycker att revisionen är viktig både för företaget och för aktieägarna.

5 Analys

Kapitlet presenterar vår analys av den data vi har fått in genom enkätstudien. Vi knyter ihop det vi presenterat i den teoretiska referensramen med den empiri vi har tagit fram.

5.1 Behålla revision

Figur 23, Kommer Ni fortsätta med revision även om Ni enligt lagen eller annan reglering inte skulle behöva?

Resultat överensstämmer med den tidigare forskningen som vi tagit del av och som presenteras närmare i teori kapitlet. Svanström (2008) studie "Revision och Rådgivning" visar att cirka två tredjedelar av bolagen skulle välja att behålla sin revisor även efter ett eventuellt avskaffande. Att vår studie ger ungefär samma resultat som de tidigare tyder på att reliabiliteten är god. Mer uppseende väckande är att ingen av respondenterna svarat "nej". Tidigare forskning som Svanström (2008) har också en väldigt liten andel "nej" svarande och andelen "vet ej" svarande företag är ungefär lika stor. Då vår studie överensstämmer väl med Svanström (2008) som studerar onoterade bolag vågar vi dra slutsatsen att ca två tredjedelar av bolag noterade på MTF:er kommer att välja att behålla revisionen i någon form även efter ett avskaffande av revisionsplikten. Aktiespararna (2008) uttrycker i sitt remissvar en oro över att bolag på MTF:er inte omfattas av revisionsplikten så som förslaget till ett avskaffande av revisionsplikten ser ut. Baserat på resultaten i vår undersökning finner vi deras oro något obefogad då åtminstone två tredjedelar av företagen som storleksmässigt omfattas av ett borttagande av revisionsplikten ändå vill behålla revision.

5.2 Revision och revisionskostnad

I tabell ett har vi ställt frågorna om huruvida företagen anser att revisionskostnaden är motiverad och om företagen kommer att fortsätta med revision om de enligt lag inte behöver, mot varandra. Av de 20 företag som svarat att de kommer att fortsätta med revision vid ett avskaffande anser 16 av dem även att revisionskostnaden är motiverad. Det innebär att 80 procent utav de tillfrågade som svarar att de kommer att behålla revision även anser att den är värd det pris de betalar. De

företag som har svarat vet ej på frågan om fortsatt revision är det hela 62,5 procent eller 5 av 8 företag som anser att revisionskostnaden inte är motiverad. Det är en betydande skillnad mot de 20 procent som kommer fortsätta med revision trots att de inte anser att kostnaden är motiverad.

		Fortsätta med revision			Total
		Ja	Vet ej	Nej	
Revisionskostnad motiverad	Ja	16	3	0	19
	Nej	4	5	0	9
Total		20	8	0	28

Tabell 1, Revision och revisionskostnad

Resultat som tabell ett visar ligger i linje med tidigare forskning inom området. I studien "Determinants of Auditor Choice: Evidence from a Small Client Market" påvisar Knechel, Niemi & Sundgren (2008) ett liknande samband. Knechel, Niemi & Sundgren (2008) visar i studien ett samband mellan storleken på aktiebolagen och kostnaden vid valet av revisor spelade en betydande roll. Även om Knechel, Niemi & Sundgren (2008) har studerat noterade finska aktiebolag visar vår studie att ett snarlikt samband går att finna bland små aktiebolag noterade på MTF:er i Sverige.

Det finns även svensk forskning som påvisar ett liknande samband. Svanström (2008) skriver att det finns en relation mellan företagets storlek och belastningen utav revisionskostnaden. Då revision till hög grad består av fasta kostnader blir revisionskostnaden betydligt mer belastande för små företag då de oftast har mindre resurser tillhanda. I tabell två, tabell tre och tabell fyra kan vi se en jämförelse mellan storleken på de företag som deltagit i vår studie och om de anser att revisionskostnaden är motiverad.

		Revisionskostnaden motiverad		Total
		Ja	Nej	
Nettoomsättning (MSEK)	0-20	12	7	19
	21-40	6	1	7
	41-60	1	11	2
	61-83	0	0	0
	83+	0	0	0
Total		19	9	28

Tabell 2, Revisionskostnad och nettoomsättning

		Revisionskostnaden motiverad		Total
		Ja	Nej	
Balansomslutning (MSEK)	0-10	4	2	6
	11-20	5	4	9
	21-30	7	2	9
	31-42	2	1	3
	42+	1	0	1
Total		19	9	28

Tabell 3, Revisionskostnad och balansomslutning

		Revisionskostnaden motiverad		
		Ja	Nej	Total
Anställda	0-10	10	6	16
	11-20	3	2	5
	21-30	4	0	4
	31-40	1	1	2
	41-50	1	0	1
	51+	0	0	0
Total		19	9	28

Tabell 4, Revisionskostnad och anställda

Vi kan se en märkbar skillnad mellan storleken på företagen och om de anser att revisionskostnaden är motiverad. Den största skillnaden kan vi se i de företag som har få anställda och de företag med låg nettomsättning. Åtta företag av de nio som ansåg att revisionskostnaden inte var motiverad har färre än 20 anställda. Om man ser till nettoomsättningen har sju av nio företag som ansett att revisionkostnaden inte är motiverad en nettoomsättning som är lägre än 20 miljoner kronor. Anledningen till att detta samband inte är lika tydligt går att finna mellan balansomslutning och om revisionkostnaden är motiverad, beror på att balansomslutningen skiftar betydligt mer mellan företagen. Se figur tre för ett illustrerande diagram över de deltagande företagens balansomslutning. Dessa samband ligger helt i linje med Knechel, Niemi & Sundgren (2008) och Svanström (2008) samband om att revisionskostnaden är mer påtaglig ju mindre aktiebolagen är. Vi ser liknande trender i vår studie.

5.3 Revision och rådgivning

I tabell fem har vi ställt svaren på frågorna om företaget kommer fortsätta med revision och om de använder revisionsbyrå för rådgivning mot varandra. Vår studie visar att 21 av 27 anlitar sin revisionsbyrå för rådgivning. Anledning till att det endast är 27 svar och inte 28 i denna jämförelsen är för att vi har haft ett inre bortfall på ett företag som inte har svarat på frågan angående rådgivning. Av de 21 företag som svarade att de använder revisionsbyrå för rådgivning är det 15 företag, eller 71 procent, som kommer att fortsätta med revision. Av de företag som svarat vet ej på frågan om fortsatt revision är det sex av åtta eller 75 procent som också anlitar en revisionsbyrå för rådgivning.

		Fortsätta med revision			
		Ja	Vet ej	Nej	Total
Revisionsbyrå för rådgivning	Ja	15	6	0	21
	Nej	4	2	0	6
Total		19	8	0	27

Tabell 5, Revision och rådgivning

Vi kan inte finna något tydligt samband mellan viljan att fortsätta med revision och användandet utav rådgivning. Svanström (2008) argumenterar för att det finns ett samband mellan rådgivning och valet av revision. Kunskapen revisorn får om företagen vid revision ger även bättre kunskap vid rådgivning. Författaren förklarar att företag som både använder sin revisionsbyrå för

rådgivning och revision får en bättre tjänst då revisorn får en godare kunskap om företaget. Svanström (2008) menar att företag som i större utsträckning använder sig utav sin revisionsbyrå för rådgivning även kommer att fortsätta med revision. Företagen vill helt enkelt inte förlora ett givande rådgivningsutbyte genom att välja bort revision. Detta samband är inte något vi har kunnat finna för noterade företag på MTF:er i Sverige.

Svanström (2008) hänvisar till en studie Storbritannien som inte heller finner något samband mellan användandet av revision och rådgivning. Studien i Storbritannien utfördes på väldigt små privata bolag som kan räknas in i storlekskategorin mikroföretag. Mikroföretag definieras som företag med färre än tio anställda och vars nettoomsättning samt balansomslutning inte överstiger två miljoner euro (EU). Den brittiska studien är extra intressant för vår studie då studieobjekten har varit mikroföretag vilket även en stor del av de företag som deltagit i vår studie är. Den brittiska studien kunde inte hitta något samband mellan valet av revision och nyttjandet av rådgivning. Vår studie tyder på ett likadant läge för svenska noterade bolag på MTF:er. Det får oss att dra slutsatsen att det samband som Svanström (2008) vill framhäva inte går att applicera på mikroföretag.

I tabell sex, tabell sju samt tabell åtta jämför vi storleken på företagen och hur de har svarat på frågan om de använder sin revisionsbyrå för rådgivning.

		Revisionsbyrå för rådgivning		Total
		Ja	Nej	
Nettoomsättning (MSEK)	0-20	17	1	18
	21-40	3	4	7
	41-60	1	1	2
	61-83	0	0	0
	84+	0	0	0
Total		21	6	27

Tabell 6, Rådgivning och nettoomsättning

		Revisionsbyrå för rådgivning		Total
		Ja	Nej	
Balansomslutning (MSEK)	0-10	6	0	6
	11-20	5	3	8
	21-30	8	1	9
	31-42	2	1	3
	42+	0	1	1
Total		21	6	27

Tabell 7, Rådgivning och balansomslutning

		Revisionsbyrå för rådgivning		Total
		Ja	Nej	
Anställda	0-10	14	1	15
	11-20	5	0	5
	21-30	2	2	4
	31-40	0	2	2
	41-50	0	1	1
	51+	0	0	0
Total		21	6	27

Tabell 8, Rådgivning och anställda

Mönstret som är genomgående vid alla tre måtten på storlek är det de allra minsta företagen i högre grad använder sig av rådgivning. Det är extra tydligt om vi ser på företag i storlekskategorierna nettoomsättning 0-20 miljoner kronor och 21-40 miljoner kronor. I storlekskategorin 0-20 miljoner kronor var det 17 av 18 företag som använde sin revisionsbyrå till rådgivning eller 94 procent. Bland storlekskategorin 21-40 miljoner kronor var det tre av sju företag eller 43 procent som använde sin revisionsbyrå för rådgivning. Slutsatsen som vi kan dra av detta är att företag i den nedre delen utav vår storlekskategorisering i högre utsträckning använder sin revisionsbyrå för rådgivning än företag i den högre delen. Enligt Svanström (2008) fortsätter företag med revision i större utsträckning om de även använder sin revisionsbyrå för rådgivning. Något som vi tidigare har antagit inte gäller för de företag i vår studie.

I tabell nio, tabell tio och tabell elva jämför vi storleken på företagen med deras svar på frågan om de kommer att fortsätta med revision.

		Fortsätta med revision			Total
		Ja	Vet ej	Nej	
Nettoomsättning (MSEK)	0-20	12	7	0	19
	21-40	7	0	0	7
	41-60	1	1	0	2
	61-83	0	0	0	0
	83+	0	0	0	0
Total		20	8	0	28

Tabell 9, Revision och nettoomsättning

		Fortsätta med revision			Total
		Ja	Vet ej	Nej	
Balansomslutning (MSEK)	0-10	3	3	0	6
	11-20	7	2	0	9
	21-30	7	2	0	9
	31-42	2	1	0	3
	42+	1	0	0	1
Total		20	8	0	28

Tabell 10, Revision och balansomslutning

		Fortsätta med revision			Total
		Ja	Vet ej	Nej	
Anställda	0-10	9	7	0	16
	11-20	5	0	0	5
	21-30	4	0	0	4
	31-40	1	1	0	2
	41-50	1	0	0	1
	51+	0	0	0	0
Total		20	8	0	28

Tabell 11, Revision och anställda

De företag som är osäkra på fortsatt revision är en stor majoritet bland de mindre svarskategorierna i våra tre storleksmått. Resultatet styrker den brittiska studien som Svanström (2008) tar upp om mindre brittiska bolag där det inte fanns ett samband mellan företagets användande av revisionsbyrå till rådgivning och fortsatt revision. Vi ser inte heller detta samband då mindre företag till större del använder rådgivning samt att de i högre grad är tveksamma till fortsatt revision.

Svanström (2008) påvisar ett tydligt samband mellan företag med mindre än tio anställda och valet av att inte fortsätta använda av revision. Vi kan se samma mönster bland noterade bolag på MTF:er. Av de undersökta företagen som svarat vet ej på frågan om fortsatt revision är det hela sju av åtta som har mellan noll och tio anställda.

5.4 Revision och The Big Four

För att belysa relationen mellan de fyra stora revisionsbyråerna KPMG, Ernst & Young, Öhrlings & Price Waterhouse Coopers och Deloitte och företagets inställning till en fortsatt revision har vi ställt dessa svar mot varandra. I tabell tolv illustreras detta samband. Av de 27 företag som svarade på frågan angående vilken revisionsbyrå de använder sig utav är det 15 företag som tillhör någon av de fyra stora revisionsbyråerna. Utav de femton företag som är kunder hos de fyra stora är det fyra företag, eller 27 procent, som svarar vet ej på frågan om fortsatt revision. Det är 33 procent, eller 4 av 12 företag, som är osäkra på om de kommer att fortsätta med revision som anlitar en annan revisionsbyrå än de fyra stora.

		Fortsätta med revision			Total
		Ja	Vet ej	Nej	
Revisionsbyrå	KPMG	1	1	0	2
	Ernst & Young	4	3	0	7
	Öhrlings & PWHC	6	0	0	6
	Deloitte	0	0	0	0
	Annan	8	4	0	12
Total		19	8	0	27

Tabell 12, Revision och revisionsbyrå

Svanström (2008) finner i sin studie ett samband mellan användandet utav de fyra stora revisionsbyråerna och en vilja att fortsätta med revision. Även om vår studie visar att en högre andel av de som inte anlitar the big four för revision är tveksamma är skillnaden så liten att vår studie inte kan urskilja sambandet tydligt för aktiebolag noterade på MTF:er.

5.5 Åsiktsfrågor

<i>Fråga</i>	<i>Medelvärde</i>	<i>Median</i>
Revisorns granskning utan styrelsens och VD:ns förvaltning är en viktig del av revisionen för oss.	3,89	4 & 5
Revision av årsredovisningen och bokföringen är en viktig del av revisionen för oss.	4,61	5
Revision ökar chansen att upptäcka ekonomiska brott.	4,40	5
Våra aktieägare upplever revisionen som viktig.	4,25	5
Revisorns granskning utan styrelsens och VD:ns förvaltning skapar förtroende hos våra aktieägare.	4,21	4
Revision av årsredovisningen och bokföringen skapar förtroende hos våra aktieägare.	4,46	5
Kostnaden för revision är en belastande kostnad för oss.	3,50	3
Revisionsplikten för aktiebolag är skälig.	3,61	3

Tabell 13, Åsiktsfrågor

Av svaren vi fått på attitydfrågorna ser vi att revisionen har en viktig roll att fylla. Både för företagen och för dess aktieägare. Utifrån vår studie är det svårt att avgöra vilka delar av revision som är viktigast, granskningen av styrelsen och VD:ns förvaltning eller granskningen av årsredovisningen och bokföringen, då det är liten skillnad på medelvärdet. Men med medelvärden på över fyra så råder det ingen tvekan om att bolagen anser att revision har en viktig roll att fylla, kanske är det därför så många företag anger att de kommer behålla revision även efter ett avskaffande av revisionsplikten. Revisorn är bevisligen viktig för företagen då så många svara instämmer helt till instämmer delvis på påståendet om att ”revisionsplikten för aktiebolag är skälig” trots att nästan lika många instämmer med påståendet att det är en belastande kostnad.

6 Slutsats

I följande kapitel presenterar vi våra slutsatser utifrån våra forskningsfrågor. Kapitlet avslutas med förslag på framtida forskning inom området.

- Kommer noterade bolag på MTF:er att vilja behålla revision vid ett avskaffande av revisionsplikten?

Genom en enkätstudie har vi försökt belysa frågan. Den fråga i vår enkät som framför allt svarar på ovanstående forskningsproblem är; *Kommer Ni fortsätta med revision även om Ni enligt lagen eller annan reglering inte skulle behöva?* Denna fråga besvarades utav samtliga 28 företag som valde att svara på vår enkät. Resultatet utav svaren visar att 71 procent av företagen idag anser att de kommer fortsätta med revision vid ett avskaffande av revisionsplikten. Resultatet ligger i linje med tidigare forskning på onoterade aktiebolag som har kommit fram till att cirka två tredjedelar utav svenska aktiebolag kommer att behålla revision. Vi kan konstatera att aktiebolag noterade på MTF:er som oftast har fler ägare än onoterade aktiebolag i samma utsträckning kommer fortsätta med revision.

Vår studie visar även ett tydligt samband mellan storleken på företag och inställningen till fortsatt revision. Vi kan urskilja en tydlig trend där mikroföretag är mindre benägna att fortsätta med revision vid ett avskaffande av revisionsplikten. Hela 88 procent av de företag som svarade vet ej på frågan om fortsatt revision är företag med mindre än tio anställda och en nettoomsättning under 20 miljoner kronor. Regeringen vill med förslaget SOU 2008:32 minska den administrativa bördan för de svenska aktiebolagen. Som ett led i detta vill de avskaffa revisionsplikten. På det viset hoppas utredarna att de svenska aktiebolagen skall bli mer konkurrenskraftiga i den allt mer globaliserad ekonomin. Vår studie visar dock att gällande aktiebolag noterade på MTF:er är det främst företag i storleksgraden mikroföretag som kan komma att dra nytta av regeländringen. Då det främst är dem som är osäkra på fortsatt revision.

- Vilka faktorer påverkar företagens val angående fortsatt revision vid ett avskaffande av revisionsplikten?

I vår studie angående de faktorer som kan påverka företagens val av fortsatt revision har vi avgränsat oss till tre stycken. De faktorer vi valt är revisionskostnad, nyttjandet av rådgivningstjänster samt revisionsbyråns storlek. När vi ser på relationen mellan rådgivning och fortsatt revision har vi undersökt om företagen använder sin revisionsbyrå för rådgivning i större grad vill fortskrida med revision. Vår studie visar att det är mikroföretag som i störst utsträckning använder sin revisionsbyrå för rådgivning. Mikroföretagen är dock i mindre utsträckning benägna att fortsätta med revision vid ett avskaffande av revisionsplikten. Vi finner därmed inget samband mellan användandet av revisionsbyråerna för rådgivning och fortsatt revision.

Vi har även valt att studera sambandet mellan revisionsbyråns storlek och avskaffandet av revisionsplikten. Vi har valt att undersöka om företagen anlitar någon av de fyra stora revisionsbyråerna eller ej. De fyra stora är KPMG, Ernst & Young, Öhrlings Price Waterhouse Coopers, Deloitte. Tidigare forskning har visat att företag som anlitar en revisor från en av de

fyra stora revisionsbyråerna är mer benägna att fortsätta med revision även efter ett avskaffande. Vår studie på företag noterade på MTF:er finner dock inget sådant samband.

Den tredje faktorn som vi har valt att studera är sambandet mellan fortsatt revision och revisionskostnad. 63 procent av företagen med under tio anställda svarar att revisionskostnaden är motiverad. Vi finner ett mönster mellan företagets syn på kostnaden och fortsatt revision. 55 procent av de företagen som svarar att revisionskostnaden inte är motiverad anger att de inte vet om de skall fortsätta med revision. Endast 16 procent av de som svarat att de finner revisionskostnaden motiverad anger att de inte vet om de skall fortsätta med revision. Av siffrorna drar vi slutsatsen att det finns ett samband mellan kostnad och den nytta som kunden upplever att revisionen ger. Antagandet styrks även av tidigare forskning. Av våra respondenter var en betydande del mikroföretag. 36 procent av företagen med en nettoomsättning under 20 miljoner kronor anser att revisionskostnaden inte är motiverad.

Genomgående i vår undersökning finner vi att det är företagen som är mindre enligt våra tre storleksmått som är osäkra på om de kommer välja att behålla sin revisor vid ett avskaffande av revisionsplikten. Det får oss att ifrågasätta nyttan av SOU 2008:32 i den aspekten att bara de allra minsta noterade bolagen får en minskad administrativ börda. I alla fall om vi ser till noterade bolag på MTF:er.

6.1 Vidare forskning

Vi har gjort en studie på hur noterade företag på MTF:er kommer att agera vid ett borttagande av revisionsplikten för små aktiebolag. Studien är genomförd innan ett borttagande har skett i kraft. Allt tyder på att ett borttagande kommer att ske. Framtida forskning skulle kunna beröra hur företagen har agerat efter ett borttagande av revisionsplikten. Forskningen skulle också kunna beröra vilka sorters konsekvenser ett avskaffande har fått för aktiebolagen, intressenter samt revisionsbyråerna. Då vi funnit ett samband mellan kostnaden på revision och viljan till fortsatt revision kan framtida forskning efter ett avskaffande av revisionsplikten belysa eventuella kostnadsförändringar på revisionsmarknaden.

7 Källor

Tryckta

Andersen, Ib. Den uppenbara verkligheten. Fredriksberg: Studentlitteratur, 1998

Artsberg, Kristina Redovisningsteori: -policy och -praxis. Malmö: Liber AB, 2005

FAR. Revision: en praktisk beskrivning. Stockholm: FAR Förlag, 2006

Husted, Bryan W. Agency, Information and the Structure of Moral Problem in Business. Organisation Studies 2007

Johannessen, Asbjorn och Tufte, Per Arne. Introduktion till samhällsvetenskaplig metod. Malmö: Liber AB, 2003

Johansson, Sven-Erik, Einar Häckner och Eva Wallerstedt. Uppdrag revision. Stockholm: SNS Förlag, 2005.

Knechel, W. Robert, Lasse Nemi, Stefan Sundgren. Determinants of Auditor Choice: Evidence from a Small Client Market International Journal of Auditing. Blackwell Publishing LTD. 2008

Patel, Runa och Davidson, Bo. Forskningsmetodikens grunder. Lund: Studentlitteratur, 1991

Riahi-Belkaoui, Ahmed. Accounting Theory. London: Thomson Learning, 2004

SFS 2005:551

Svanström. Revision och rådgivning Efterfrågan, kvalitet och oberoende. Umeå: Umeå University. 2008

Svernlöv, Carl, och Erik B:son Blomberg. ”Sarbanes-Oxley Act - USA:s hårda svar på redovisningsskandalerna.” Balans jan. (2003)

Thorell, Per, och Claes Norberg. ”Revision i små företag: Går det att försvara revisionsplikten.” Balans mars (2005)

Elektroniska

”Teori.” Nationalencyklopedin. Nationalencyklopedin. 28 feb. 2009.
<<http://ne.se/artikel/325931>>

”Kreugerkraschen.” Nationalencyklopedin. Nationalencyklopedin. 28 feb. 2009.
<<http://ne.se/artikel/231395>>

Aktiespararna. ”Remissvar angående avskaffande av revisionsplikten

för små företag, SOU 2008:32.” 13 aug. 2008. Sveriges Aktiesparares Riksförbund. 23 feb. 2009
<<http://www.aktiespararna.se/upload/27764/20080813%20Remissvar%20-%20nej%20till%20avskaffad%20revisionsplikt.pdf>>

BRÅ ” Remissyttrande över betänkandet Avskaffande av revisionsplikten för små företag, SOU 2008:32 (Ju2008/3092/L1)” 16 aug. 2008. Brottsförebyggande rådet 23 feb. 2009
<http://www.bra.se/extra/measurepoint/?module_instance=4&name=080716_revisionsplikt.pdf&url=/dynamaster/file_archive/080722/3792a40ba587b7664b30d81494d47e65/080716%255frevisionsplikt.pdf>

EU ”Definition av mikroföretag, små och medelstora företag” 8 aug. 2007. Europeiska unionens verksamhetsområden. 28 mars 2009. <<http://europa.eu/scadplus/leg/sv/lvb/n26026.htm>>

Finansinspektionen. ”Vad är en handelsplattform (MTF) och vilka finns i Sverige?” Finansinspektionen. 09 mars 2009 <http://www.fi.se/Templates/NewsNotePage____8734.aspx>

Hård, Mats. ”Aktietorget längst ner i börshierarkin.” 5 juni 2007. E24.se. 4 mars 2009. <http://www.e24.se/branscher/bankfinans/artikel_42517.e24>

KOM(2006) 689 slutlig ” En strategisk översyn av programmet ”Bättre lagstiftning” inom Europeiska unionen” 14 nov. 2006. Europeiska Gemenskapernas Organisation. 23 feb. 2009. <http://eur-lex.europa.eu/smartapi/cgi/sga_doc?smartapi!celexplus!prod!DocNumber&lg=sv&type_doc=COMfinal&an_doc=2006&nu_doc=689>

Nasdaq. Nasdaq OMX First North 28 april 2009. <<http://www.nasdaqomxnordic.com/firstnorth/marknadsplatsinfo/>>

NGM. Nordic MTF 25 april 2009. <<http://www.nordicmtf.se/>>

Regeringen. ”Lagrådsremisser och propositioner”. 25 sep. 2006. Regeringskansliet. 28 mars 2009 <<http://www.regeringen.se/sb/d/1522/a/13506>>

SOU 2008:32. ”Avskaffandet av revisionplikten för små företag” 3 april 2008. Regeringskansliet. 26 feb. 2009.<<http://www.regeringen.se/content/1/c6/10/21/24/04afd0c4.pdf>>

Bilaga 1 - Enkät

Revisionsplikt

Vi tackar ödmjukast för att Ni tar er tid att besvara vår enkät. Enskilda svar kommer inte gå att urskiljas från det totala resultatet.

Ert deltagande betyder väldigt mycket för vår studies vetenskapliga värde.

Med vänliga hälsningar,
Johan Aronsson & Joakim Erlandsson

1. Vilken är Er primära befattning på företaget?

- Företagsledare
- Ekonomichef/Ekonomiansvarig
- Annan

2. Vilken revisionsbyrå anlitar Ert företag för revision?

- KPMG
- Ernst & Young
- Öhrlings Price Waterhouse Coopers
- Deloitte
- Annan

3. Anlitar Ni för närvarande en extern person eller företag för att sköta den löpande redovisningen?

- JA
- NEJ

4. Om JA på fråga 3:

Är denna person eller företag densamma som sköter revisionen?

- JA
- NEJ

5. Anlitar Ni Er revisionsbyrå för rådgivning?

- JA
- NEJ

6. Om JA på fråga 5:

Inom vilket/vilka områden använder Ni er revisionsbyrå för rådgivning?

- Redovisning
- Skatt
- Juridik
- Investeringsprojekt
- Företagsförvärv
- Upprättande av kontrollbalansräkning
- Annat

7. Finner Ni revisionskostnaden motiverad?

- JA
- NEJ

8. Kommer Ni fortsätta med revision även om Ni enligt lagen eller annan reglering inte skulle behöva?

- JA
- NEJ
- VET EJ

9. Här följer några påståenden att ta ställning till. Ni svarar hur väl de instämmer med vad ni anser.

	Instämmer inte alls		Instämmer delvis		Instämmer helt	
Revisorns granskning utav styrelse och VD:ns förvaltning är en viktig del av revisionen för oss.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Revision av årsredovisningen och bokföringen är en viktig del av revisionen för oss.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Revision ökar chansen att upptäcka ekonomiska brott.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Våra aktieägare upplever revisionen som viktig.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Revisorns granskning utav styrelse och VD:ns förvaltning skapar förtroende hos våra aktieägare	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Revision av årsredovisningen och bokföringen skapar förtroende hos våra aktieägare.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kostnaden för revision är en belastande kostnad för oss.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Revisionsplikten för aktiebolag är skälig.	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Nedan följer några företagsspecifika frågor

10. Hur många anställda hade Ert företag i snitt det senaste räkenskapsåret?

Hur många anställda hade Ert företag i snitt det senaste räkenskapsåret?

- 0-10
- 11-20
- 21-30
- 31-40
- 41-50
- 51+

11. Ungefär vilken var Ert företags nettoomsättning det föregående året? (MSEK)

Ungefär vilken var Ert företags nettoomsättning det föregående året? (MSEK)

- 0-20
- 21-40
- 41-60
- 61-83
- 84+

12. Ungefär vilken var Ert företags balansomslutning det föregående räkenskapsåret? (MSEK)

Ungefär vilken var Ert företags balansomslutning det föregående räkenskapsåret? (MSEK)

- 0-10
- 11-20
- 21-30
- 31-42
- 42+

13. Vilken bransch verkar Ert företag inom?

- Energi
- Material
- Industri
- Sällanköpsvaror
- Dagligvaror
- Hälsovård
- Finans
- IT
- Teleoperatörer
- Kraftförsörjning
- Annat

14. Vilken aktielista är Ert företag noterat på?

- Aktietorget
- First North
- NGM Nordic MTF

Bilaga 2 - E-mail

Hej,

Vi heter Johan Aronsson och Joakim Erlandsson och studerar vid Högskolan i Borås. Ni är ett utav cirka 100 företag som har blivit utvalda för en enkätstudie som kommer ligga till grund för vår kandidatuppsats.

Enkäten behandlar mindre företag noterade på en oreglerad handelsplats, som kan komma att slippa revisionsplikten enligt förslag från regeringen.

Enkäten tar cirka 3 minuter att besvara och resultaten kommer att behandlas anonymt. Enskilda svar kommer inte gå att utläsa ifrån det sammanlagd resultatet.

Er medverkan är betydelsefull för studiens vetenskapliga värde.

Enkäten bör besvaras av en person med god insyn i företagets ekonomi, enkäten hittar ni här: http://www.surveymonkey.com/s.aspx?sm=Lzx2LL8ijHssb6MNj_2frFOA_3d_3d

Om ni vill ta del av resultatet kan Ni svara på detta mail så får Ni ett exemplar vid färdigställande.

Vi tackar på förhand för ert deltagande

Med vänliga hälsningar,

Johan Aronsson (860501-5612)
Högskolan i Borås
Tel: 0739287535
E-post: s062224@utb.hb.se

Joakim Erlandsson (850803-4835)
Högskolan i Borås
Tel: 0739089577
E-post: S062072@utb.hb.se

Högskolan i Borås är en modern högskola mitt i city. Vi bedriver utbildningar inom ekonomi och informatik, biblioteks- och informationsvetenskap, mode och textil, beteendevetenskap och lärarutbildning, teknik samt vårdvetenskap.

På **institutionen för data- och affärsvetenskap (IDA)** har vi tagit fasta på studenternas framtida behov. Därför har vi skapat utbildningar där anställningsbarhet är ett nyckelord. Ämnesintegration, helhet och sammanhang är andra viktiga begrepp. På institutionen råder en närhet, såväl mellan studenter och lärare som mellan företag och utbildning.

Våra **ekonomiutbildningar** ger studenterna möjlighet att lära sig mer om olika företag och förvaltningar och hur styrning och organisering av dessa verksamheter sker. De får även lära sig om samhällsutveckling och om organisationers anpassning till omvärlden. De får möjlighet att förbättra sin förmåga att analysera, utveckla och styra verksamheter, oavsett om de vill ägna sig åt revision, administration eller marknadsföring. Bland våra **IT-utbildningar** finns alltid något för dem som vill designa framtidens IT-baserade kommunikationslösningar, som vill analysera behov av och krav på organisationers information för att designa deras innehållsstrukturer, bedriva integrerad IT- och affärsutveckling, utveckla sin förmåga att analysera och designa verksamheter eller inrikta sig mot programmering och utveckling för god IT-användning i företag och organisationer.

Forskningsverksamheten vid institutionen är såväl professions- som design- och utvecklingsinriktad. Den övergripande forskningsprofilen för institutionen är handels- och tjänsteutveckling i vilken kunskaper och kompetenser inom såväl informatik som företagsekonomi utgör viktiga grundstenar. Forskningen är välrenommerad och fokuserar på inriktningarna affärsdesign och Co-design. Forskningen är också professionsorienterad, vilket bland annat tar sig uttryck i att forskningen i många fall bedrivs på aktionsforskningsbaserade grunder med företag och offentliga organisationer på lokal, nationell och internationell arena. Forskningens design och professionsinriktning manifesteras också i InnovationLab, som är institutionens och Högskolans enhet för forskningsstödjande systemutveckling.

HÖGSKOLAN I BORÅS

VETENSKAP FÖR PROFESSION

BESÖKSADRESS: JÄRNVÄGSGATAN 5 · POSTADRESS: ALLÉGATAN 1, 501 90 BORÅS
TFN: 033-435 40 00 · E-POST: INST.IDA@HB.SE · WEBB: WWW.HB.SE/IDA